

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:6

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:6

Fredagen den 10 november

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Statsrådet Sten Tolgfors

Försvarsminister Mikael Odenberg

Återrapport från ministerrådsmöte den 16 och 17 oktober 2006

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 13 och 14 november 2006

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar Carl Bildt, Sten Tolgfors och Cecilia Malmström med medarbetare varmt välkomna till detta samråd om det råd som heter Allmänna frågor och yttre förbindelser.

Vi går raskt in på detta. A-punktlistan brukar vi ta sist under respektive statsråd. Vi inleder med Cecilia Malmströms punkter. Det är allmänna frågor och också den gamla EIB-frågan, om jag minns rätt. Den har varit en evergreen den här hösten. Jag får nu höra att den är utlyft igen.

Vi börjar med punkten 3 Resolutioner, yttranden och beslut från Europaparlamentet. Är det någon som önskar säga något med anledning av detta, statsråd eller någon ledamot? Det är inte fallet.

Vi går in på punkten 4 Förberedelser inför Europeiska rådet den 14–15 december. Varsågod, Cecilia Malmström.

Anf. 2 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr ordförande! Det har kommit en preliminär dagordning som ni har sett. Utkast till slutsatser kommer först att diskuteras på nästa allmänna rådsmöte den 11–12 december. Statsministern kommer till nämnden inför det mötet för att diskutera lite. Då finns det möjlighet att bli lite mer konkret på den punkten.

De punkter som finns på dagordningen hittills är utvidgningen, rättsliga och inrikes frågor, innovation, energi och yttre förbindelser. Utvidgning kommer utrikesministern att återkomma till alldeles strax. Det handlar om Rumänien och Bulgarien och naturligtvis en hel del om Turkiet. Det har också diskuterats i veckan. Det har säkert nämndens ledamöter följt.

När det gäller rättsliga och inrikes frågor handlar det om att se om man kan blåsa lite liv i Haagprogrammet och om det kan antas några

slutsatser som indikerar på något steg framåt där. Där ingår också migrationsfrågorna. Det är viktigt att man sätter dem på dagordningen. Men det är enligt regeringen också viktigt att man har en helhetssyn på de frågorna. Det finns många komponenter i migrationsfrågorna. Det är viktigt att man har en helhetssyn och följer upp decembermötets handlingsplan i sin helhet.

Frågorna om innovation och energi ser också bra ut. Där återkommer man med mer specificerade frågor. Britterna har där lyft fram klimatfrågorna. Det stöder vi naturligtvis.

Den sista rubriken är Yttre förbindelser. Där föreslår det finska ordförandeskapet att man tar upp det ganska kort och fokuserar på några frågor. Det kan lätt bli lite spretigt med många frågor. Det är lite tidigt att ha synpunkter där ännu.

Så ser det ut i det första preliminära förslag som vi har fått.

Anf. 3 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi har bekymmer med arbetstidsdirektivet. Arbetsmarknadsministern lovade här för några sammanträden sedan att allt skulle lösas, och så har det inte blivit. Finns det anledning att lyfta upp det till Europeiska rådet för att man ska lösa det? Det är vidhängande stora problem för oss.

Anf. 4 URBAN AHLIN (s):

Olli Rehn presenterade utvidgningspaketet för två dagar sedan. Där skriver han just om integrationskapaciteten. Det är, om jag förstått det rätt, en av de viktiga komponenter som ska behandlas på toppmötet i Finland den 15 december.

Jag tycker att det är ett bra dokument som Olli Rehn har publicerat. Jag är lite nyfiken på hur regeringen vill förbereda sig för den debatten. Det råder inget tvivel om att det i Sverige finns en stark enighet om att utvidgningen måste fortsätta. Det är en positiv process, men det finns en hel del länder som nu försöker att blockera en fortsatt utvidgning.

Jag stör mig lite på att det i detta dokument finns ett stort fokus på just västra Balkan och Turkiet. Sedan drar man verkligen ut tidsutdräkten för kommande möjliga perspektiv. Jag tänker på länder som Ukraina, och så vidare. Jag ser ett dilemma här. Vi vill i EU:s utrikespolitik ha ett inflytande över de länderna så att också de känner av en attraktivitet i EU och därmed reformerar sig och går i rätt riktning.

Om ett dokument från ett EU-toppmöte på något vis kan tolkas som att det blir Balkan och Turkiet, och sedan är nästa utvidgning väldigt långt fram i tiden, kommer naturligtvis vår påverkansmöjlighet på de länderna att vara avsevärt mycket mindre. Det är den ena delen som jag skulle vilja ha en del synpunkter utifrån.

Den andra är att jag inte är riktigt klar över hur alla definierar ordet integrationskapacitet. Jag noterade en bra artikel av Carl Bildt där han läser lusen av dem som vill att länder ska absorberas i den europeiska unionen. Jag håller med om detta.

Integrationskapacitet kan tolkas på två olika sätt. Det ena är: Vad har vi för kapacitet att få in fler medlemmar? Var går gränserna för Europeiska unionen? Det vore djupt olyckligt att sätta gränser. Det andra är: Hur integrerar vi oss själva? Det handlar om intern integration.

Jag tror att en del franska politiker gärna skulle se integrationskapacitet som att vår kapacitet att integrera, det vill säga fördjupa vårt samarbete, minskar i och med utvidgningen. Jag tycker inte att vi ska ha den tolkningen av integrationskapacitet.

När man läser dokumentet är båda tolkningarna möjliga. Jag är lite nyfiken på hur ni resonerar, helt enkelt.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Utvidgningen är en egen fråga. Vi kan samla ihop det som rör utvidgningen. Det går lite i varandra. Först tar vi de övriga delarna om förberedelser för Europeiska rådet, sedan de andra punkterna och därefter punkten 5. Det är en blandad Cecilia Malmström–Carl Bildt-punkt, om jag får använda det uttrycket. Därefter går vi in på de mer renodlade utrikesfrågorna.

Anf. 6 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Om det är okej med ordföranden svarar jag i detta läge enbart på den första frågan från vice ordföranden om arbetstidsdirektivet. Jag tror att det var arbetsmarknadsministerns uppriktiga ambition att det skulle lösa sig. Det fanns en kompromiss som hade presenterats av det finska ordförandeskapet. Sedan har ni alla följt vad som hände. Det blev hela havet stormar, och alla reste i princip därifrån som förlorare.

Det är naturligtvis en väldigt olycklig situation. Det finns ingen riktig klarhet i vad som kommer att hända. En möjlighet är att man på toppmötet trots allt försöker att göra en sista ansträngning. Vi är inte där ännu. Det finns inget förslag. Det finns en ovilja från olika parter och kommissionen att återigen försöka, eftersom det är så låsta positioner. Samtidigt tror jag att alla åkte hem från mötet med en känsla av att ha förlorat.

Det är en viktig fråga. Även om det finns en beredskap i Sverige för detta kommer det att ställa till problem i samtliga medlemsländer. Vi kan hoppas att det finns ett utrymme att ta upp detta i december. Men det finns inget som indikerar på det rent konkret än så länge.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Därmed tror jag att vi kan konkludera. Det är en informations- och diskussionspunkt. Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens här redovisade uppläggning inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga. Vi har fortfarande kvar utvidgningsdelen, som vi ska ta för sig.

Vi går vidare. Vi har det som nu är punkten 6, Kommissionens lagstiftande arbetsprogram för år 2007. Det är en informationspunkt.

Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Nämnden har ju fått ta del av programmet som lades fram av kommissionskollegiet den 24 oktober. I Bryssel kommer kommissionär Margot Wallström på måndag att presentera detta. Det är egentligen inte tänkt att det ska bli en diskussion utan det kommer att vara en översiktlig presentation.

Den ger en bild av de politiska prioriteringar som finns. Man har försökt att göra ett mer strategiskt arbete och peka ut strategiska satsningar,

till exempel energi, migration, den inre marknaden och utvidgningen. Det är bara att välkomna!

Om man använder detta på rätt sätt och ytterligare specificerar de strategiska satsningarna kan det bli ett värdefullt dokument när man ska diskutera och förankra de europeiska frågorna i medlemsländerna.

Det har ju också tagits fram på ett tillfredställande sätt. Det har varit en ganska bred konsultationsrunda med utskotten i Europaparlamentet, då man successivt har fått tycka till om prioriteringarna.

Vi välkomnar det och hoppas att man kan använda det på ett så konkret sätt som möjligt. Men jag tror inte att det kommer att finnas särskilt stor möjlighet till diskussion. Dock lyssnar jag naturligtvis gärna på synpunkter om den möjligheten gives.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Jag har själv en synpunkt. Den rör WTO-frågorna, som ju kan gömmas under åtskilliga rubriker då de är så allmänt politiskt formulerade.

Släpp inte ambitionen att se till att man får fart på WTO-frågorna igen! Det är kanske inte så optimistiskt men EU måste ju faktiskt hålla fast vid detta. Har statsrådet några kommentarer? Om inte, så går vi vidare.

Nästa punkt är Konkurrenskraftigt Europa i den globala ekonomin. Är det Sten Tolgfors som ska föredra den? Välkommen till nämnden!

Anf. 10 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Tack! Det är väldigt roligt för mig att även i denna nya kapacitet se er allihop i nämnden.

Det här kommer att bli en A-punkt utan substansdiskussion.

Utfallet av kommissionens rådspapper som jag vet ni har fått ta del av är mycket bra för Sveriges räkning, som vi ser det. Kommissionen redogjorde i ett meddelande för sin strategi för hur den externa dimensionen skulle hanteras och komplettera Lissabonmålen. Man kommer att ta fram strategier om Kina, om immaterialrättsskydd och om bilaterala frihandelsavtal. Man diskuterar marknadstillträde, offentlig upphandling och översyn av de handelspolitiska skyddsinstrumenten. En nyhet är att man pratar om en ny generation frihandelsavtal där man väljer partner utifrån hur ekonomiskt relevanta och intressanta de är. Man ser också mer långtgående avtal framför sig, som även täcker investeringar.

I rådsslutsatserna välkomnar man kommissionspapperet. Man betonar vikten av EU:s egen öppenhet. Här finns också det som ordföranden tog upp alldeles nyss. Man betonar vikten av Doharundan men också vikten av immaterialrättsskyddet.

Sverige har varit pådrivande för att komplettera Lissabonstrategin med denna externa dimension, även vad gäller fokus på egen öppenhet – den traditionella öppenhetslinjen från Sveriges sida – och vikten av utvärdering.

Vi har också särskilt välkomnat en översyn av de handelspolitiska skyddsinstrumenten och motsatt oss skrivningar som resonerar om hjälp till företag som så att säga ”drabbas” av globaliseringen.

Man kan nämna att de områden och regioner som diskuteras som aktuella för dessa nya frihandelsavtal är Asean, Indien och Sydkorea. Här

finns också resonemang om tekniska handelshinder, och jag tror att de är viktiga att föra framöver.

Sammantaget tycker jag att dessa rådsslutsatser ser ut att ha landat mycket väl sett från vår utgångspunkt.

2006/07:6
10 november

Anf. 11 CARL B HAMILTON (fp):

Herr ordförande! Min fråga gäller de bilaterala handelsavtalen. Det har ju varit en lång diskussion om dessa också här i riksdagen.

Om man intensifierar ansträngningarna för att uppnå bilaterala handelsavtal använder man en del energi som annars hade kunnat användas för globala liberaliseringar inom WTO. Många välkända ekonomer och politiker är av det skälet starka motståndare till framväxten av bilaterala handelsavtal. Det blir en väldigt svåröverskådlig handelspolitisk situation i världen med, som man brukar säga, en spagettiskål av handelsavtal som olika länder har att hantera. De länder som har svårast för detta är naturligtvis de som är i störst behov av utrikeshandel, nämligen små och fattiga länder.

Därför undrar jag om handelsministern har funderat i dessa banor och vad Sveriges position är. Ett oreserverat stöd för flera bilaterala handelsavtal i världen förefaller väl inte vara någon bra hållning?

Anf. 12 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Precis som ordföranden sade angående Doharundan tycker jag att det är positivt om vi kan få i gång förhandlingarna igen, inte minst med tanke på utvecklingsländernas möjligheter. Det jag specifikt skulle vilja fråga om hör samman med detta, nämligen strategin för offentlig upphandling och skydd för immaterialrätt. Kan handelsministern utveckla lite mer hur regeringen ser på dessa frågor?

Anf. 13 URBAN AHLIN (s):

Herr ordförande! Handelsminister Sten Tolgfors är sedan många år känd för sitt engagemang för mänskliga rättigheter och demokrati i Kina, vilket vi tackar honom för. Jag är lite nyfiken på vilka komponenter Sten Tolgfors tycker behöver ingå i en strategi för vår handel med Kina.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag vill i anknytning till detta fråga: Ska frågan om vapenembargo ingå i detta? Det är ju en klassiker att debattera detta i riksdagen.

Handelsministern hänvisade till det papper som sänts ut från kommissionen. Det är ett intressant papper. Tabell 1 säger något mycket intressant. Se vad som står under "Market potential". Där framgår att det som är viktigt för EU självt är Asien och Nordamerika, medan övriga världen är rätt ointressant ur den synpunkten. Å andra sidan, som Carl B Hamilton nyss sade, är det viktiga för små och fattiga länder att också ha frihandel där. Båda dessa skäl talar för att man ska göra det globalt, alltså inte hålla på med enskilda avtal.

Asien och Nordamerika är viktiga för EU självt och för konkurrensen – resten av världen är viktig för att vi ska kunna hjälpa till att få till stånd en utveckling. Det är en oerhört intressant tabell som jag tillråder nämndens ledamöter att grunna över.

Anf. 15 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Jag ska återkomma till dig, Urban Ahlin, och till vår mångåriga debatt om detta med Kina. Men låt mig börja med frågan om WTO kontra de nya handelsavtal som har aviserats här.

Vår prioritering är i första hand att WTO och de multilaterala förhandlingarna måste i gång med Doharundan och så vidare. Det understryks också i papperet. Ni kan se punkterna 7 och 8 i rådsmeddelandet. Jag tycker att det är ganska tydligt att detta är huvudprioriteringen. Därutöver resonerar man om komplementära avtal. Viktigt för oss är att de inte blir utestängande. De får inte bli ett hinder för det multilaterala. Vår prioritering här är tydlig, Carl B Hamilton. Avtalen är dessutom mer långtgående än WTO-rundan kommer att bli. De täcker alltså fler områden, till exempel investeringsskydd och sådant.

När jag har fått frågor om detta har jag försökt lägga upp svaret så: Vi ser att det nu finns ett hopp om att kanske få i gång WTO och Doharundan igen. Tidsmässigt verkar perspektivet kort – kanske ännu kortare än det har framstått i medierna – men vi måste nu verkligen ta varje möjlighet att få i gång Doharundan igen. Det känns också som att det politiskt har börjat röra på sig. Det finns en insikt om hur viktigt detta är. Det tas initiativ lite varstans nu – Gordon Brown tog ett häromdagen – för att få i gång detta.

Jag ser det inte som motstående utan som komplementära resonemang. Det är också så det har presenterats i rådsslutsatserna.

När det gäller Kina, Urban Ahlin, har jag läst det papper som är på väg att tas fram. Ni kommer själva att kunna hämta ut det om ni vill. Jag tycker att vi får återkomma till detta i en särskild diskussion. Embargofrågan finns dock inte med där över huvud taget. Jag gläder mig särskilt åt markeringen av stöd för vårt arbete för mänskliga fri- och rättigheter.

Anf. 16 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag har bara en följdfråga. Det är viktigt att det börjar röra på sig, sade ministern. Det är vi nog alla överens om, kanske inte minst i Europa. Har ministern någon uppfattning om hur det blir med detta utifrån de förändringar som nu kommer efter valet i USA? Demokraterna är ju – tyvärr – kanske lite mer nationalister, inte minst på grund av samarbetet med fackföreningsrörelsen. Vi vet sedan tidigare att det har varit vissa problem till exempel när det gäller USA och bomull. Har ministern någon uppfattning om ifall dessa problem med USA kan komma att öka?

Anf. 17 Statsrådet STEN TOLGFORS (m):

Den som har den senaste informationen om detta är Carl Bildt, som precis har varit där och också har uttalat sig med anledning av detta. Vill du komplettera med ditt intryck från de amerikanska valen?

Anf. 18 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det finns inte mycket att tillägga till det handelsministern och frågeställaren har sagt. Det är för tidigt att avgöra hur detta kommer att utveckla sig. Det beror mycket på i vilken utsträckning administrationen lyckas få stöd också av delar av demokraterna för de handelsfrågor som ligger på bordet.

Det ligger ett antal bilaterala handelsavtal. Det är väl Peru – jag tittar på Carl B Hamilton. Jag tror att det finns tre bilaterala frihandelsavtal med latinamerikanska länder som kongressen nu ska behandla. De blir *test case*. Sedan blir den stora frågan huruvida man kan få ett nytt handelsmandat av den art som den nuvarande administrationen har haft. Clintonadministrationen fick aldrig något sådant. Detta är avgörande för om man kan förhandla längre för att få Doharundan att fungera. Lägg till detta frågan om *farm subsidies* – jordbruksstöd. Det är uppenbart – om vi nu ska ägna oss åt valanalys – att mycket av valet handlar om mellanvästern och jordbrukarrösterna. Det leder till en tendens hos vissa att ösa på med mer subsidier eller att i varje fall inte vara särskilt restriktiv. Det har en distinkt negativ effekt på möjligheten att nå framgång.

Till sist vill jag tillfoga reservationen att det finns anledning till bekymmer, men det finns inte möjlighet att göra någon bestämd prognos.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Efter dessa klargörande ord kan vi gå till konklusion. Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Det var en beslutsfråga.

Då går vi vidare. Nu har vi kommit till Europaministern. Är det något mer som statsrådet Cecilia Malmström vill ta upp innan vi går in på utvidgningen?

Anf. 20 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Ordförande! Jag tänkte bara säga något kort om den informella lunch med Europaministrarna som ska äga rum. Den står inte upptagen på dagordningen. Jag tänkte kort informera nämnden om detta, om det går bra.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Ja. Det är rätt plats att göra det just nu.

Anf. 22 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Det kommer att handla om några olika teman. Det främsta är att kommunicera Europa, med anledning av den kommunikationsstrategi som kommissionen har producerat. Den diskuteras ju regelbundet. Det är en intressant och bra bas. Vår linje är att framhålla att man visst kan lära av varandra och att det finns en del att inspireras av, men att det är viktigt att varje land väljer sina former för hur man kommunicerar Europa. Förutsättningarna och situationen i länderna varierar mycket. Det måste vara öppet och styras av efterfrågan från det aktuella landet. Den synpunkten kommer vi att framföra. Man ska inte detaljstyra detta för mycket från Bryssel. Det tror vi inte är bra.

Ordförandeskapet kommer också att kort informera om 50-årsdagen av Romfördraget, som kommer att firas den 25 mars i Berlin men också, förhoppningsvis, i många andra städer runtomkring i Europa på lite olika sätt. Det är bara ett första tankeutbyte, och det finns kanske anledning att återkomma till nämnden om detta.

Slutligen kommer det finska ordförandeskapet också att rapportera om den öppenhet man haft i rådet via det finska ordförandeskapets hem-

sida under denna termin och de slutsatser de drar av detta. Det kan nog bli en ganska intressant fråga, tror jag. Sveriges linje är naturligtvis att detta ska fortsätta att utvecklas och vill stödja det som det finska ordförandeskapet har gjort. Vi är inte helt eniga på den punkten, tycks det, mellan de olika medlemsländerna. Detta är dock den svenska regeringens linje, och jag hoppas att nämnden kan stödja den.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag finner – eftersom detta väl mer är en informationsfråga – att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i dessa frågor.

Har Europaministern någon A-punkt innan vi går in på utvidgningen?

Anf. 24 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Nej, det har jag inte.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Därmed går vi in på punkt 5 som är utvidgningen. Kom också ihåg Urban Ahlins fråga i det sammanhanget! Vem är det som föredrar detta? Är det utrikesministern?

Anf. 26 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är väl fara värt att det är jag.

Nämndens ledamöter är väl relativt på det klara med bakgrunden. Efter de franska och holländska folkomröstningarna blev det – enligt min mening på oklara, kanske till och med felaktiga grunder – en diskussion som gick ut på att det fanns en skepsis mot utvidgningen, och ty följande måste man titta på detta igen. Ett antal länder lade då i våras fram olika typer av förslag på att man skulle tillföra nya kriterier, egentligen, för utvidgningsprocessen ovanpå de Köpenhamnskriterier som har gällt sedan 1993. Det ledde till att toppmötet i juni egentligen avvisade de kraven, men kompromissen var att man gav kommissionen i uppdrag att göra en studie av den fortsatta utvidgningsstrategin. Där skulle man också studera den så kallade absorptionskapaciteten, detta förfärliga ord som då introducerades mer allmänt. Det ska i ärlighetens namn sägas att ordet ”absorption” finns med redan i texten från Köpenhamn 1993, men det lyftes nu upp till en mycket högre dignitet.

Kommissionen har haft i uppgift att samtidigt med den sedvanliga utvärderingen av kandidat- och förhandlingsländer göra en utvärdering av utvidgningsstrategin i dess helhet. Det ska också sägas att man därtill – i alla fall delvis som en del av förberedelserna i detta – publicerat en del studier som utvärderar resultaten av den stora femte utvidgningen. Dessa rekommenderas till läsning. Det är mycket bra dokumentation som har kommit fram, inte minst om de ekonomiska fördelarna. Jag antar att detta är tillgängligt för nämndens ledamöter; det är det alldeles säkert. Vi kommer att tillhandahålla en liten sammanfattning av det hela som kan vara bra för den mer publika informationsverksamhet som vi ju alla ska ägna oss åt i den här frågan.

Vad kommissionen har kommit fram till är en text som i alla fall jag tycker undviker de fallgorpar som fanns och som lades ut. Det är en text

som i grunden är positiv till den fortsatta utvidgningen. Den undviker att sätta upp några nya kriterier. Jag tror att vi med ömsesidiga insatser nästan har lyckats skjuta sönder det förfärliga begreppet absorptionskapacitet; jag undrar om det kommer att återkomma så mycket mer i debatten i framtiden. Man har lanserat det nya begrepp som Urban Ahlin var inne på, nämligen integrationskapacitet. Det är i alla fall lite bättre, men som han påpekade gäller det att se till att det definieras på ett sådant sätt att det är positivt snarare än negativt. Jag tror att det är möjligt att göra, men jag håller med honom om att det är den uppgift vi nu står inför i den fortsatta debatten.

Vi ser i grunden positivt på det här dokumentet. Man kan ha en och annan synpunkt på en eller annan formulering, men mot bakgrund av hur denna diskussion började och vart de som initierade den ville föra den är det ett gott dokument som vi i allt väsentligt ska ge vårt stöd. Uppgiften nu är väldigt mycket, tycker jag, att mobilisera stöd för denna linje inför den viktiga diskussion som äger rum vid toppmötet i Bryssel den 13 och 14 december. Den diskussionen blir avgörande.

Nu finns det en risk att väldigt mycket av energin kommer att konsumeras av diskussionen om Turkiet, tullunionen och Cypern. Vi kan kanske återkomma till det. För vår del är det dock viktigt att koncentrera mycket uppmärksamhet på och också se till att det blir allmänna slutsatser om utvidgningsstrategin som är bra.

Vad föreligger då för problem där? Det är klart att det finns en risk att någon tar upp och vill göra någonting som tolkar integrationskapaciteten på ett sådant sätt att man gör den till någonting som är negativt och närmast närmar sig ett nytt villkor. Det ska vi självfallet motsätta oss. Det finns också en risk att man förutom formuleringarna om västra Balkan och Turkiet, som är en separatkategori, har formuleringar som nästan stänger dörren bortom detta. Urban Ahlin var inne på det. Det gör nu inte kommissionen. Det återstår att se hur de andra medlemsländerna ställer sig till detta. I den artikel i Herald Tribune som Urban Ahlin så diplomatiskt beskrev som att jag hade läst lusen av folk hade jag i alla fall en relativt robust uppfattning i frågan, om man uttrycker saken på det sättet. Det är också den uppfattningen som vi avser att företräda med viss kraft i debatten.

I korthet går den ut på att även om jag tror att till exempel Ukraina med nuvarande reformtakt de facto ligger långt borta – så är det i dag – kan ingen av oss veta hur det är om fem år. Framför allt vore det farligt att stänga dörren. Stänger man den dörren sänder man ju budskapet till dem att ni får vända er någon annanstans, eller så hänvisar man dem bara till nationalismens krafter. Då skapar man risk för en farlig politisk utveckling som ytterst kommer att drabba oss. Detta är inte en fråga för unionens integrationskapacitet framför allt utan för unionens långsiktiga bidrag till Europas fred och säkerhet, som vi ser det. Där hoppas vi kunna göra en del insatser för att mobilisera, om man ska använda detta uttryck, den utvidgningsvänliga majoritet som trots allt finns om man tittar runt i de olika medlemsstaterna.

Detta blir säkert den viktigaste enstaka debatten under de närmaste veckorna fram till toppmötet i december – om än, som sagt, med risk för att det kommer att absorberas av Turkietdiskussionen.

Detta om det allmänna; sedan kan vi kanske gå in på de enstaka länderna.

Anf. 27 JACOB JOHNSON (v):

Herr ordförande! Det är ett ganska omfattande material, som precis i dagarna har presenterats, som kommer upp på toppmötet i december.

Jag har en fråga när det gäller skrivningarna rörande Turkiet. I materialet på kommissionens hemsida sägs det bland annat att anpassningstakten från Turkiets sida mot kraven har *slowed down*, alltså sänkts, och att det finns allvarliga problem med mänskliga rättigheter, till exempel vad gäller den kurdiska befolkningen. Hur tolkar utrikesministern kommissionens bedömning av Turkiets möjligheter att inträda i Europeiska unionen?

Anf. 28 URBAN AHLIN (s):

Herr ordförande! Jag vill bara helt enkelt ge utrikesministern stöd i det han har sagt. Jag tror att det är en väsentlig debatt som nu kommer att pågå fram till toppmötet i mitten av december, och jag tror att det finns en fördel i att kunna säga att det finns en bred majoritet i Sveriges riksdag som har samma uppfattning som utrikesministern i den här frågan. Det vill jag göra tydligt.

Anf. 29 CARL B HAMILTON (fp):

Jag har bara en fråga om utvecklingen i Österrike. Man talar ju ofta om Frankrike och andra stora länder som är skeptiska – Tyskland, vart går de? – men här har vi ett land som har varit intensivt motståndare även om det är litet. Det kan möjligen noterat att ett litet land ibland kan ha ett stort inflytande, i detta fall ett negativt inflytande. Men vad har regeringsskiftet i Österrike inneburit, om något?

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Detta är väl ett sådant avsnitt som vi belägger med någon typ av sekretess; annars blir det konstigt.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Urban Ahlin noterade det som jag också noterar i alla mina kontakter med omvärlden, ambassadörer och andra regeringar, nämligen att vi har förmånen att vara ett land där vi har en mycket bred enighet kring detta. Det har vi haft i olika parlamentariska konstellationer i de olika utvidgningsomgångar som har varit. Det är en stor styrka, och vi är ett av de få länder som har den situationen. Det ger också möjlighet för regeringen att agera med större styrka än normalt – om detta nu är möjligt, höll jag på att säga – när det gäller att driva denna debatt framåt. Det är viktigt att vi alla i våra olika kontakter ger uttryck för den eniga ståndpunkt som vi har.

Jacob Johnson frågar hur jag tolkar kommissionens formuleringar om Turkiet. Vi läste åtskilligt om kommissionen i medierna innan kommissionens rapport var publicerad. Det var av allt att döma medvetna läckor

som ville ge en så kallad *negative spinner*-rapport. Alla sådana här rapporter är negativa i den meningen att de fokuserar på problemen. Ingen hade förutsatt eller trott att alla Turkiets problem – hela reformerings-, moderniserings- och demokratiseringsprocessen i Turkiet – skulle klaras av på ett år eller två år. Vi vet alla att detta är en process som sträcker sig tio år fram i tiden och att hastigheten kommer att variera beroende på både externa och interna faktorer.

Det kommissionen säger i rapporten, som citerades alldeles korrekt, är att hastigheten har avtagit under det senaste året, och så är det väl. Men detta innebär ju, om man formulerar det på ett annat sätt, att framstegen har fortsatt. Turkiet har under det senaste året fortsatt att närma sig de krav som ställs, om än i en snabbare takt. Jag tror att det var alldeles realistiskt att föreställa sig att takten ständigt skulle accelerera. Så fungerar som bekant inte den politiska verkligheten, vare sig i Sverige eller i Turkiet. Jag tycker att det är viktigt att vi ger kommissionens rapport den tolkningen, som är alldeles korrekt.

När detta är sagt ska det sägas att landet står inför betydande utmaningar och att opinionsutvecklingen när det gäller EU-anslutningen har varit entydigt negativ. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Ansvar för att den turkiska opinionsutvecklingen har varit negativ ligger icke minst på den europeiska sidan. Jag skulle inte säga enbart, förvisso – majoritetsfördelningen av ansvaret kan väl ingen utreda – men en betydande del av skulden ligger utan tvivel på det de uppfattar som opinionsutvecklingen och opinionsyttringarna här, om det så är Frankrike, Österrike eller något annat land det handlar om.

Utmaningarna när det gäller den kurdiska befolkningen är betydande. Det har skett framsteg, men det återstår mycket. De sydöstra delarna av landet är socialt och ekonomiskt väsentligt mycket mindre utvecklade, som bekant. Det kommer att ta tid att häva detta.

Det är ett pågående problem med terrorism. Det har delvis accelererat under det gångna året med åtskilliga fler dödsoffer än vad jag tror har förmedlats av svenska medier. Om jag inte missminner mig talar vi om hundratals döda civila. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Terrorismen är ett betydande problem. Det skapar ytterligare problem i detta sammanhang.

Slutsatsen vad gäller Turkiet är att utvecklingen går framåt i långsammare takt. Vad som ska tilläggas är att efter det att rapporten har publicerats har skett det väsentliga framsteget att både premiärministern, utrikesministern och Europaministern har signalerat att man är beredd att nu diskutera en ändring av 301 § i strafflagen. Den har på goda grunder kritiserats. Den har funnits i olika former relativt länge, men den har kommit att användas av nationalistiska krafter för att kasta in det ena åtalet efter det andra under den senaste tiden, vilket har varit oacceptabelt. I ett fall har det lett till en fällande om än villkorlig dom medan alla andra fall har kastats ut. Detta är oacceptabelt. Det finns mycket tydliga skrivningar från kommissionen. Nu har de indikerat att de är beredda att göra förändringar. De har också indikerat att detta möjligtvis kan gå relativt snabbt.

Vi kommer att få hit den turkiske Europa- och finansministern Ali Babacan i veckan. Jag är tyvärr inte här, men han kommer att tas emot av Europaministern och av statsministern. Jag vet att det finns en begäran

om att han också ska tas emot här i riksdagen, och jag hoppas att så kan bli fallet. Då finns det möjlighet både att höra vad han har att säga och att framföra de synpunkter vi alla har i dessa sammanhang.

Ska jag gå in på Cypernfrågan?

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Vi hugger av här.

Anf. 32 ANNA KINBERG BATRA (m):

Herr ordförande! Tack för föredragningen så här långt. Jag vill ställa en måhända lite okunnig fråga apropå Turkiet och apropå tysktalande länder med debatt i Turkietfrågan inför ordförandeskapsskiftet.

Kan utrikesministern kommentera risken för större positioner i rådets attityd visavi Turkiet efter ett skifte till tyskt ordförandeskap? I tyska parlamentet finns en rätt livlig diskussion – för att uttrycka det milt – i Turkietfrågan. Riskerar den att gå i stå?

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag var i förbundsdagen i början av veckan. Det är onekligen en mycket livlig debatt. Det understryker också det utrikesministern sade om ansvaret för oss parlamentariker i umgänget med våra kolleger att hålla i Turkietfrågan. Man blir inte alltid så rasande populär, men det måste sägas. Man måste ta debatten. Den måste tas på bred front. Det har inte så mycket att göra med positionen i ministerrådet just nu, men det var viktigt att säga.

Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Som ordföranden sade är det en livlig debatt. Det är väl i och för sig bra. Jag tror att ett av felen med den tidigare utvidgningen var att det var för lite debatt. En och annan kritisk röst ska nog välkomnas så att det blir möjligt att bemöta och tröska igenom argumenten. Då blir ståndpunkten så småningom bättre förankrad.

I det tyska regeringsprogrammet för den stora koalitionen har man rätt ut frågan och de meningsmotsättningar som finns. Det kan väl i grova drag formuleras som att de respekterar det beslut som är fattat angående att öppna medlemskapsförhandlingarna med Turkiet den 3 oktober förra året. De fortsätter förhandlingarna. Det är inte aktuellt att avbryta dem. Sedan säger man från visst håll att huruvida de vill sluta ett medlemskap eller inte återstår att se, men den tyska regeringens inställning som den formuleras i regeringsprogrammet är tämligen fast. Sedan finns det alltid ett spelutrymme för hur man ska tolka olika delar av förhandlingarna. Jag ser inte Tyskland som det avgörande problemet under processen framöver.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå till konklusionen. Det här är en informations- och diskussionspunkt. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Därmed går vi vidare till mötet om yttre förbindelser. A-punkterna tar vi mot slutet. Då har vi först punkten Västra Balkan.

Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr ordförande! Det är alltid svårt att göra en prognos om västra Balkan. Men jag skulle tro att det blir den viktigaste diskussionen på mötet. Vad gäller den fråga vi just har diskuterat blir det nog bara en relativt kort avrapportering, sedan blir det kanske en diskussion om Turkiet–Cypern-frågan, men västra Balkan blir förmodligen den dominerande frågan.

Vi har att göra med att vi närmar oss slutskedet i hanteringen av den så kallade statusprocessen för Kosovo. FN:s speciella förhandlare Martti Ahtisaari kommer att komma till rådet och redogöra – om än, misstänker jag, synnerligen översiktligt – för en del av det arbete som nu är på gång. Det som ligger konkret i slutsatserna är väl ingenting som hetsar upp någon. Viktigt är att vi börjar röra oss framåt när det gäller viseringsfrågan. Det har vi tjuvat om länge. Det har mötts med betydande motstånd. Nu sätts det i alla fall i gång förhandlingar. Det är bra. Vi ska trycka på så att de kan slutföras så snabbt som möjligt.

Vi kan notera att man välkomnar att det har slutits ett multilateralt frihandelsavtal, det så kallade Ceftaavtalet har utvidgats till att omfatta också västra Balkan. Det framgår i papperen att det är synnerligen betydelsefullt.>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<.**

Sedan var det Kosovo och Serbien. Martti Ahtisaari kommer att redogöra för statusförhandlingarna, statusprocessen. Det finska ordförandeskapet har producerat ett icke-papper angående relationerna till Serbien. Kring detta tror jag att vi har att förvänta oss en icke oväsentlig diskussion. Vi kommer att presentera ett icke-papper eller papper – jag vet inte riktigt skillnaden på icke-papper eller papper, de ser ungefär likadana ut för amatören – där vi reser en del av de frågor som måste besvaras från EU:s sida när det gäller vad som händer efter statusprocessen. Det som kommer att inträffa är att därefter blir detta i allt väsentligt Europeiska unionens ansvar. Det är ett ansvar som inte kommer att vara litet. Tittar vi på kostnadsberäkningarna vad gäller den kommande Kosovooperationen kommer den att sluka hela GUSP-budgeten. Vi kommer att inställa resten av världen, om vi ska klara de åtaganden vi är på väg in i! Detta har föregåtts av praktiskt taget ingen diskussion om hur detta egentligen ska klaras av. Vi vill gärna väcka den diskussionen. Förr eller senare måste detta komma.

Anf. 37 JACOB JOHNSON (v):

I underlaget sägs det att regeringen har varit pådrivande för att få till stånd en fördjupad diskussion om den pågående statusprocessen. Jag har kanske en svår fråga, men ändå: Vilken har den hittillsvarande svenska positionen om Kosovos framtida status varit och vilken är regeringens aktuella ståndpunkt?

Anf. 38 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Den hittillsvarande får du fråga någon annan om!

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det är den negativa signal som Europa skickar. Samtidigt som vi säger att vi älskar dem skickar vi signalen via viseringen att de inte får komma in. Det är det som ibland har förgiftat diskussionerna. Vi säger en

sak, och sedan agerar vi tvärtom i det praktiska handlaget. Det finns all anledning att understryka att viseringsfrågan är central i signalspråket, förutom i sig själv.

Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag delar helt denna av ordföranden redovisade uppfattningen.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag vill säga en sak som jag tycker är central. Jag tycker att EU inte ska ha en ståndpunkt i Kosovofrågan. Vi ska så småningom förhoppningsvis leva med Serbien och Kosovo oavsett lösning. Då ska EU självt inte ha en ståndpunkt. FN ska lösa ut den, på samma sätt som i Cypernfrågan. EU ska inte ge sig in i och lösa en fråga som sedan kommer att beröra en eller två medlemmar. Det är en FN-fråga. Det är centralt. Annars kan man hamna i bekymmer om en blivande medlem kommer in.

Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag har förståelse för den ståndpunkten. Men i och med att det är vi som ska betala räkningen, och vi som ska göra detta, är det inte något som förhindrar oss att ha en synpunkt på den politiska lösningen. Om vi säger att det ska vara säkerhetsrådet – jag håller i grova drag med – innebär det att det är ett antal icke-europeiska stater plus ett fåtal europeiska stater som de facto tecknar firma för Europeiska unionen för de kommande tio åren. Det är kanske från vår utgångspunkt inte alldeles tillfredsställande. Jag vill göra den noteringen.

Jag håller med om att processhanteringen är nästan lika betydelsefull för resultatet som detaljerna i slutuppgörelsen. Nu fokuserar vi oss rätt mycket på processhanteringen.

Anf. 43 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en reflexion. Även om vi inte ska diktera lösningen är det klart att Sverige måste vara med och ta sitt ansvar för att försöka få en lösning och ha en uppfattning om hur den bör se ut.

Anf. 44 STAFFAN DANIELSSON (c):

Om EU tar det större ansvaret på västra Balkan, vilket kan ta nästan hela nuvarande budget, är den logiska slutsatsen att denna budget behöver ökas i ett framtids tänkande för att vi ska ha kapacitet för andra insatser i världen?

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m):

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Därmed tror jag att vi kan gå till konklusion. Vi kan då bortse från mera spekulativa element i föredragningen. Det här är ju en beslutspunkt i de delar som utrikesministern redogjorde för, och där finns det en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Då går vi vidare. Nästa punkt gäller förbindelserna med Ryssland, som vi ju har diskuterat tidigare.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Låt mig bara säga en sak för ordningens skull. Det viskades till mig att det tydligen kommer någon typ av slutsatser om Kosovo också. Dem har vi inte sett än, men de ska delas ut på ett eller annat sätt när de kommer. Jag skulle inte tro att de kommer att hetsa upp någon i någon riktning i ljuset av att vi är överens om att man får handlägga det här med viss försiktighet, men för ordningens skull ska ändå noteras att de kommer.

Diskussionen om Ryssland är ju en fortsättning på en gammal diskussion. Det handlar om ett förhandlingsmandat för att ersätta det så kallade PCA-avtalet, som sedan 1994 – det trädde möjligtvis i kraft 1995 – har varit ramverket för relationerna mellan Ryssland och den europeiska unionen. Tanken är ju att detta förhandlingsmandat ska antas gemensamt inför det toppmöte som kommer att äga rum mellan den europeiska unionen och Ryssland i Helsingfors den 24 november. EU representeras där av trojkan och Ryssland av president Putin och utrikesminister Lavrov. EU-nämnden har såvitt jag har förstått fått del av underlaget.

Det här har varit föremål för åtskillig diskussion fram och tillbaka. Nämnden är väl rimligtvis bekant med de frågor som har varit föremål för diskussion. I slutskedet handlar det rätt mycket om energipolitiken och frågan om den så kallade *Energy Charter* och dess principer – hur den ska inkluderas eller inte inkluderas och respekteras eller ratificeras. Det här är det som nu är slutsatsen i den text som föreligger. Det är någonting som i stort sett förenar alla tänkbara ståndpunkter, det vill säga att man säger att energistadgan ska reflekteras och att dessa principer ska inkluderas i avtalet. Det är väl bra så. Sedan kan man ha delade uppfattningar om huruvida detta är någonting som kommer att bli slutresultatet av denna förhandling, men det får vi ta ställning till när den frågan uppkommer.

Här föreligger, tror jag, fortfarande en reservation från ett medlemsland. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Men regeringen är nöjd med mandatutkastet? Det är bra om det blir klarlagt.

Anf. 49 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Svar ja!

Anf. 50 URBAN AHLIN (s):

Min första fråga är: Har vi fått det mandatutkastet till EU-nämnden någonstans? Jag har inte sett det. Det ska tydligen finnas i materialet. Även om jag inte har läst det så vill jag även framföra några synpunkter. Det är ju en känd diskussion, om man säger så, så jag får väl så att säga spela på rutinens brant!

Vi har ju haft en diskussion i EU-nämnden om det här med gemensamma värderingar mellan Europeiska unionen och Ryssland. Vi kan väl ändå konstatera att ledarskapet i Ryssland i dag inte omfamnar de värderingar som vi står för när det gäller demokrati och mänskliga rättigheter. Vi kan ju tyvärr se att Ryssland blir mer och mer auktoritärt, samtidigt som vi ser att Europa och Ryssland i allt högre grad har gemensamma intressen när det gäller energiförbindelser och annat. Det handlar om kampen mot terrorism, och det handlar naturligtvis om vår energisäkerhet i Europa.

Jag tycker att det är olyckligt att debatten i Europeiska unionen går ifrån att alla ställer upp på att vi ska understryka gemensamma värderingar till att handla mer om enbart gemensamma intressen. Jag tror att det är väsentligt att vi försöker hitta ett sätt att knyta ihop det här. >>>
Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Poängen är helt enkelt: Finns det i mandatutkastet en koppling här, så att man kan göra tydligt för Ryssland att om Ryssland visar att de omfamnar våra värderingar så kan det också leda till att vi kan integrera vårt samarbete djupare? Det gäller att hitta denna lösning för att kunna påverka den ryska utvecklingen, tror jag. Det vill jag understryka.

Jag vill också till sist uppmana regeringen att vi inte ska ha bråttom i förhandlingarna om det nya PSA-avtalet. Det är bättre att det blir ett bra avtal som vi också kan lita på att ryssarna implementerar i de delar där man kommer överens. Det finns ingen anledning för oss att hetsa fram detta avtal.

Anf. 51 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Precis som Urban Ahlin var inne på är ju Ryssland de facto en stormakt, och den råkar ju dessutom befinna sig ganska nära oss geografiskt. Erfarenhetsmässigt när vi har försökt komma till skott exempelvis på miljöområdet så visar man ju ett engagemang – möjligen – men när det ska genomföras så är detta engagemang något mer begränsat. Sverige som ensam spelare i detta är ju inte speciellt betydelsefullt – med all respekt för våra möjligheter – men genom EU har vi kanske större möjligheter att kunna påverka vår stora granne.

Jag vill gå tillbaka till Östersjön. Vi har ju då ett ganska akut bekymmer att hantera eftersom Ryssland är det enda land runt Östersjön som inte är EU-medlem. Då är min fråga: Vilka möjligheter ser utrikesministern att också föra in den typen av frågor? Nu är det för sent i det här sammanhanget, föreställer jag mig, men en möjlighet vore ändå att kunna trycka på den vägen så att man blir mer välvilligt inställd till att vidta åtgärder tillsammans med EU.

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (m):

I det senare fallet tror jag generellt sett att det är väsentligt att vi får en så stark europeisk politik som möjligt. Det underlättar för oss att få ett

samarbete med Ryssland i alla de frågor som vi kan vara intresserade av. Därmed inte sagt att det inte finns utrymme för bilateral diplomati och utvecklande av bilaterala relationer i olika hänseenden. Jag kan återkomma till det. Men generellt sett håller jag alldeles med om den ansatsen.

2006/07:6
10 november

Jag tvingas väl ställa till problem för Urban Ahlin också genom att hålla med honom en gång till – han lät ju som ett da capo på mig där – när det gäller att man inte ska hetsa fram det här avtalet. Det här får väl ta sin tid, och vi får väl förhandla detta noga.

Avvägningen mellan värderingar och intresse är ju en synnerligen central diskussion. Om Urban Ahlin frågar om denna avvägning diskuteras eller reflekteras i mandatet är det väl svårt att säga att den gör det. Förhandlingsmandat tenderar liksom inte att bli dokument som är öppna för alltför intellektuella debatter, utan det tenderar att bli en uppräkningslista av olika saker som ska med i den förhandlingen. Så småningom, när Urban Ahlin hittar papperna, kan han titta på s. 4 i förhandlingsmandatet. Där är det mycket tydligt att vi vill att det hela ska vara baserat på gemensamma värderingar. Jag tycker att detta är mycket viktigt.

Vi diskuterade tidigare relationerna med till exempel Kina. Jag tycker att det är en betydande skillnad med Ryssland. Vi ska hävda att Ryssland är en europeisk nation. De har gått med i OSSE. De har undertecknat alla dokument där. De är medlem av Europarådet. De är bundna av dess stadgar och principer. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Dessa är de europeiska värderingarna. De ska respekteras. Det både skapar underlag för en dialog från vår sida och är ett rätt starkt stöd för dem i Ryssland som verkar för en långsiktig rysk utveckling för tilltalande respekt för dessa värderingar.

När detta är sagt är det självfallet så att mycket av detta i alla fall grundar sig på intressen – intresset att köpa gas eller olja eller att få tillgång till den stora ryska marknaden. Sedan ska vi inte heller glömma att vi har ett intresse av en säkerhetspolitisk dialog med Ryssland i en lång rad olika frågor. Vi har till exempel haft en mycket intensiv dialog om Georgien den senaste tiden eftersom det har varit aktuellt, men det finns andra konflikter där Ryssland både som regional aktör och som en av de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet spelar en viktig roll. Jag var och träffade den ryske utrikesministern här för ett par veckor sedan, och jag kommer att åka till Moskva redan nästa helg igen för olika diskussioner. Det är viktigt att utveckla icke minst den strategiska och säkerhetspolitiska dialogen samtidigt som vi har intressen på den ekonomiska sidan och samtidigt som vi hävdar den gemensamma värderingsgrunden och använder den både som ett instrument för att ha långsiktiga förändringar och som ett instrument för en kritisk dialog.

Anf. 53 JACOB JOHNSON (v):

I underlaget talas det om säkerhet och att EU tänker ta upp läget i södra Kaukasus. Jag undrar vad det geografiska området omfattar. Ingår till exempel Armenien och Azerbajdzjan i det begreppet i det här sammanhanget?

En annan fråga gäller uttrycket ”frusna konflikter”. Vad avses med det?

Anf. 54 KENNETH G FORSLUND (s):

Utrikesministern pekar på att vi har en del intressepolitik vi i Sverige också gentemot Ryssland. Gasledningen är ju en sådan fråga. Den knyter ju an till de diskussioner som kommer att vara här, tycker jag.

Vad är regeringens strategi om den här gasledningen? Hur kommer regeringen att agera? Vad är regeringens ståndpunkt om denna gasledningsdiskussion, som ändå finns, men som jag tycker att man hittills har försökt passa sig ur?

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag börjar med frågan om vad södra Kaukasus omfattar. Det är ju den beteckning vi brukar ha på området Georgien, Armenien och Azerbajdzjan, så därmed ingår allt detta. Där har vi ju instrument i form av grannskapspolitik – det är väl så det heter på svenska – men det finns ju andra konfliktlösningsmekanismer också.

De frusna konflikterna brukar vi använda som en beteckning på Abchazien, Sydossetien och Nagorno-Karabach. Där finns ju olika mekanismer för att försöka lösa dem. Nagorno-Karabach kan herr ordförande mer om än vad jag kan, men det är framför allt den så kallade Minskgruppen som gör för ögonblicket mindre framgångsrika försök, även om det tidigare var en fas då jag hade ett intryck av att det fanns förutsättningar för en lösning. Nu verkar det något mera dystert. I Abchazien finns både det som i alla fall formellt kallas fredsbevarande trupp från CES-länderna och Ryssland, men där finns ju också en FN-mission. I Sydossetien finns också blandade trupper inklusive ryska sådana.

De frusna konflikterna är föremål för betydande oro, därför att konflikter är inte frusna för evigt. Förr eller senare tinar de eller förändras på ett eller annat sätt, och då kan mycket snabbt en händelseutveckling sätta i gång som kan bli mycket farlig. Det är bland annat mot den bakgrunden som vi har haft ett relativt starkt fokus på Georgienfrågorna och de risker som finns där – de upptrappade ryska åtgärderna gentemot Georgien och den upptrappade ryska retoriken gentemot Georgien. Vi fick ju – jag tror att jag redogjorde för det inför förra Gaerc – till slut ett mycket starkt uttalande från EU:s sida gentemot de ryska åtgärderna. Det följdes sedan upp i diskussionen i Lahtis och sedan i samtal som vi har haft. Jag hade ett relativt intensivt samtal i ärendet med den ryske vice premiärministern och försvarsministern Sergei Ivanov när han var här, och jag är alldeles övertygad om att frågan icke kommer att vara alldeles obetydlig i de samtal jag kommer att ha i Moskva i slutet av veckan. Det där är viktigt. Jag kommer själv också att åka till Tbilisi inom loppet av de närmaste veckorna.

Gasledningen är ju egentligen inte en fråga för EU-nämnden. Jag tror nästan att det är en fråga av den arten att vi förr eller senare ska dra den för Utrikesnämnden. Den har ju inget EU-perspektiv egentligen, mer än att den möjligtvis ingår i listan över *trans-European networks*. Det är väl den EU-koppling som finns. Det är i övrigt en miljöprövningsfråga. Såvitt vi kan förstå är tanken att den ska läggas på internationellt vatten och icke på svenskt territorialvatten, och den faller därmed under den miljöprövning som stater har rätt att göra för det som läggs på havsbotten. Dessutom finns det ett antal Östersjökonventioner som har betydelse i

Anf. 56 KENNETH G FORSLUND (s):

Jag håller inte med dig. Jag tycker att detta är en EU-fråga därför att det handlar om ekonomi. Och då menar jag inte utrikesministerns privata ekonomi utan faktiskt europeisk ekonomi.

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Oförskämdheter kan du ägna dig åt någon annanstans.

Anf. 58 KENNETH G FORSLUND (s):

Okej, men det här är en ekonomisk fråga därför att man drar den här ledningen på ett sätt som förefaller att vara dyrare än nödvändigt. Är det rimligt? Miljöpåverkan gäller inte bara svensk sjöbotten och ekonomisk zon. Det handlar om hela Östersjön där utrikesministern pekar på att samtliga länder utom Ryssland är medlemmar i EU.

Det är en säkerhetspolitisk fråga. Det finns väl oerhört många EU-perspektiv i den här frågan? Jag tycker inte att det går att hänföra det till att det bara skulle handla om internationell avtalsrätt.

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Om ledamoten har sitt partis förtroende att företräda sitt parti i Utrikesnämnden lovar jag att vi ska diskutera dessa frågor.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Därmed går vi till konklusion, och det vi ska konkludera gäller ju det förhandlingsmandat, mandatutkast, som finns i den här pärmen. Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till fredsprocessen i Mellanöstern. Förstod jag dig rätt, att utrikesministern önskar dela upp det i en allmän del och i en Libanon-del? Så står det på en fusklapp som jag har fått.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, det kan vi göra. För att återvända till vad jag sade inledningsvis tror jag att fokus på detta Gaerc kommer att bli på västra Balkan och Kosovo. Men vi kommer också att få en återrapportering från den resa som den höge representanten Javier Solana har gjort i regionen. Jag skulle tro att vi också får en viss återspeglning av den händelseutveckling som vi har sett, inte minst på Gaza, under de senaste dagarna. Möjligtvis får vi också en diskussion – och det har ju delvis med Solanas resa att göra – angående ansträngningen att forma någon typ av ny palestinsk regering inom den palestinska administrationen.

De formella slutsatserna, om vi ska ägna oss åt dem, innehåller väl ingenting som är mer uppseendeväckande. De kommer dessutom att uppdateras i ljuset av händelseutvecklingen. Men jag antar att nämndens ledamöter har tagit del av dem, och de föranleder inga större frågor.

Utöver det är det då den oroväckande utvecklingen i Gaza, självfallet. Det som inträffade häromdagen var förfärligt i alla tänkbara hänseenden.

Från israelisk sida har man sagt att detta var ett tekniskt misstag. Man fick felaktiga koordinater i artillerisystemen och lade en stor artillerisalva över ett bostadsområde. Men det är ju en del av en upptrappad våldsanvändning, och en upptrappad våldsanvändning råkar förr eller senare ur kontroll. Den här typen av misstag är ofrånkomliga när man har en så omfattande våldsanvändning som de har haft. Den motiveras av att de vill stoppa den palestinska beskjutningen med sådana här Kassamraketer. Det är legitimt, men det legitimerar inte vad som helst. Och det är väl alldeles uppenbart att Israel här håller på att gå för långt. Markeringarna har varit mycket tydliga, också från svensk sida. Vi får se vad detta sedan leder till i reviderad israelisk uppfattning.

Det här har sin påverkan också på utvecklingen på den palestinska sidan, självfallet. Vi har ju sett rätt militanta signaler därifrån efter detta. Det kan man emotionellt förstå, även om vi måste hoppas att rationaliteten tar överhanden och vi får framsteg mot någon typ av teknokratregering, som det heter, eller någon annan typ av regering. Vi får lite olika signaler om hur de där förhandlingarna går. Det är som vanligt med politiska förhandlingar. En förhandling lyckas först när den lyckas, och den misslyckas först när den misslyckas, och man vet egentligen inte vad som kommer att bli fallet förrän man är i den situationen. Men om det skulle bli sådana framsteg blir det aktuellt att ha en, tycker jag, relativt snabb reaktion. Skulle en sådan palestinsk regering komma att uppfylla de krav som har ställts från europeisk sida, reflektera den så kallade kvarstannens principer, bör vi agera relativt snabbt för att ge den vårt stöd i olika hänseenden. Men, som sagt, det där är svårt att bedöma innan vi är där.

När det gäller Libanon kommer det säkert att bli en diskussion både om den allmänna situationen i Libanon och om de olika försök till dialog med framför allt Damaskus som har skett från olika staters sida. Det har varit ett väldigt resande till Damaskus under de senaste veckorna. Det är något överdrivet, enligt min uppfattning. Damaskus står inte på min reselista. Men någon typ av dialog är självfallet av visst värde.

Den ursprungliga tanken var att premiärminister Siniora skulle komma till rådet för middag på söndag. Så kommer inte att bli fallet på grund av att han bedömer att situationen i Libanon är spänd och ansträngd. Från amerikansk sida varnar man för att det finns försök från Syriens sida och Hizbullahs sida att destabilisera. Ja, i någon utsträckning är det säkert så från Hizbullahs sida. Det inrikespolitiska spelet finns även i Libanon, och Hizbullah är också en inrikespolitisk kraft. Och från Syriens sida är det alldeles uppenbart att man spelar en viss roll. Det har man alltid gjort i Libanon, och den rollen är väl inte en sådan som vi kan betrakta som konstruktiv. I den meningen är det bra att det nu sänds signaler också direkt till Damaskus i olika typer av kontakter. Sedan återstår det att värdera ifall de kontakterna ger resultat.

Libanon är ju viktigt i många tänkbara hänseenden. Även om Unifilstyrkan är en FN-styrka är den de facto till större delen en europeisk styrka. Det är första gången, kan man säga, som Europa går in och tar ett direkt ansvar också för Israels säkerhet. Därmed kan man bli en banbrytare för en utveckling som är långt mycket större längre fram. Men om detta vet vi intet i dag.

Anf. 62 JACOB JOHNSON (v):

Utrikesministern tog upp den israeliska attacken mot Gaza och understök det icke-legitima i den insatsen. Själv ser jag den här attacken också mot bakgrund av den israeliska politiken under en lång tid. Man kan prata om ett återkommande, kontinuerligt, långvarigt och systematiskt användande av övervåld från Israels sida som bryter mot respekten för mänskliga rättigheter. Är det inte mot den bakgrunden dags för EU att överväga att säga upp sitt associationsavtal med Israel för att kunna sätta press på israelerna att sluta med det här övervåldet?

Anf. 63 URBAN AHLIN (s):

Det är alldeles uppenbart att de slutsatser som finns här naturligtvis måste uppdateras i och med den händelseutveckling som vi har sett under de senaste dagarna. Jag tror att det är oerhört väsentligt att vi ändå poängterar att Israels agerande helt enkelt är oacceptabelt.

Det står att man ska agera återhållsamt. Våldsanvändningen måste upphöra. Det vi ser nu är fullkomligt kontraproduktivt, och israelerna gör sig själva till sina största fiender.

Vi i EU behöver fundera på hur vi ska visa morötterna för den palestinska ledningen. Om de nu lyckas med att få fram en regering som faktiskt stöder kvartetts krav måste ju EU ändå kunna visa morötterna innan. Det är klart att det, som Carl Bildt säger, är väsentligt att vi reagerar snabbt om palestinierna lyckas. Varför inte visa upp morötterna innan, vad vi är intresserade av att diskutera? Vi var ju väldigt snabba med att visa upp piskan inför det palestinska valet och säga: Väljer ni en Hamasregering blir det minsann svårt för er. Det ledde också till en Hamasregering, så vi kanske skulle testa det andra systemet helt enkelt.

Jag tycker att det är djupt oroande. Det synes mig som att Israels regering i det här fallet faktiskt saknar en politik. De vet inte riktigt vad de vill. Det har gått dem ur händerna. Jag tror att det är väsentligt att slutsatserna uppdateras på ett bra sätt som tydligt också tar avstånd från vad Israel just nu håller på med.

Anf. 64 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag tar Jacob Johnson först. Jag förstår mycket väl hur man kommer till slutsatsen om associationsavtalet, men jag delar den inte av den enkla anledningen att jag tror att det är viktigt att vi upprätthåller en nära dialog med Israel också. Det ligger i hela min filosofi när det gäller konflikter att man måste ha möjligheter till en nära och förtroendefull dialog med alla parter. Jag tror att ett uppsägande av associationsavtalet icke skulle medverka till detta.

Jag ska uttrycka mig mycket försiktigt. Vi har nu möjligen en möjlighet till en något mer aktiv och stark europeisk roll i denna region. Jag uttrycker mig med stor försiktighet. Vi vet att både från amerikansk sida och från israelisk sida har ointresset för en europeisk roll varit markant under en relativt lång tid. Det har också lett till att ointresset från arabstater har varit relativt markant. De har sett Förenta staterna som den alltså annat dominerande spelaren. Det var den som kunde påverka också Israel.

Om vi nu, genom ett antal olika faktorer, successivt förbättrar relationen med Israel – Javier Solana har gjort ett mycket bra arbete i detta

sammanhang, Libanoninsatsen och annat – och också får möjlighet till en fördjupad dialog med Israel tror jag att det förbättrar våra möjligheter att åstadkomma det som jag tror att vi alla egentligen är överens om måste åstadkommas och som både Jacob Johnson och Urban Ahlin har åter speglat i sina frågor. Det är en bedömning. Jag hoppas att den är rätt.

Urban Ahlin! Jag utgår från att det uttalande som ordförandeskapet gjorde om Gaza har distribuerats till nämnden. Jag vet inte om uttalanden som jag gör distribueras till nämnden. Men reaktionen har varit mycket tydlig från den europeiska unionens sida.

Jag skulle nog vilja säga att morötterna är relativt kända på den palestinska sidan. De vet att om de bildar en regering som reflekterar kvartettens principer och därmed det som den europeiska unionen också har begärt – därtill kommer fängfrisläppande – kommer det att leda till att vi kommer att sätta in all den kraft som vi har för att underlätta deras situation i olika hänseenden. Det har att göra med ekonomiska medel från vår sida, men det handlar också, tycker jag, om påtryckningar och dialog med Israel för att se till att de frisläpper de skattemedel som de innehåller, vilket betyder mycket mer. Och, skulle jag vilja tillägga, det handlar om en dialog för att lätta de olika restriktioner som finns som betyder väldigt mycket för att begränsa handel, ekonomisk utveckling, social utveckling och mycket annat på Västbanken och i Gaza. Det har också att göra med de insatser som vi gör vid de olika gränsövergångarna. I Rafah har EU gjort en betydelsefull insats. Att det inte är öppet är inte vårt fel. Men jag tror att den insats som EU har gjort är uppskattad – det har varit svensk medverkan också – både på den israeliska sidan och på den palestinska och arabiska sidan. Det pågår diskussioner om ytterligare insatser som kan bli aktuella i sammanhanget.

Jag håller med om ansatsen. Morötterna måste också vara kända. Jag tror att de i allt väsentligt är kända.

>>> Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Anf. 65 BODIL CEBALLOS (mp):

Jag vill instämma i det som Urban Ahlin sade tidigare om att man eventuellt måste överväga andra metoder och då kanske åtminstone hota med att man ska säga upp det där associationsavtalet mellan EU och Israel.

Israel har ju under så många år hela tiden avstått från att följa alla rekommendationer, resolutioner etcetera. Det händer ingenting. Därför tror jag också att vi faktiskt måste sätta en större press på Israel och inte behandla Israel annorlunda än vi behandlar andra länder som inte följer FN-resolutioner med mera.

Det är också en intern konflikt i Israel mellan grupper, de som är för att man ska skapa en bättre dialog med palestinierna och med övriga världen och de andra. Åtminstone enligt vad jag har fått berättat för mig är regeringens nuvarande strategi också att, genom att vara så oerhört aggressiv som man var i Libanon etcetera, lite grann komma till rätta med den situation som man har hemma. Man gör så för att dämpa den och få någon gemensam yttre fiende i stället för den stora interna splittning som finns i landet nu.

Anf. 67 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag kan bara vidimera det som sagts. Det är klart att det är en mycket livaktig diskussion internt inom Israel. Frågan är hur vi kan påverka den israeliska politiken. Jag tror att vi måste ha en fördjupad dialog också med den israeliska regeringen. >>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag konkludera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, och det är ju ett stöd för det här utkastet till förslag.

Då går vi till nästa punkt, och det är eventuellt Iran. Finns Iran på kartan?

Anf. 69 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, på kartan finns det, men knappast på rådet. Jag tror att det bara blir en A-notering. Det har inte hänt någonting. Frågan ligger i säkerhetsrådet när det gäller diskussionen angående sanktioner.

Anf. 70 JACOB JOHNSON (v):

Jag tycker trots allt att det ser spännande ut med skrivningen om en bredare strategisk diskussion om hela EU:s politik gentemot Iran. Iran är ett stort och viktigt land. Det är viktigt att öka kunskapen om Iran också i Europa. Det är ett land som inrymmer såväl starka religiösa fundamentalistiska krafter som en modernistisk utveckling.

I kölvattnet av kongressvalet i USA, med glädjande små myrsteg åt vänster och med bland annat den första, tror jag, oberoende socialistiska senatorn, är det dags att utveckla en konstruktiv politik, bland annat vad gäller Iran. Det har ju kommit indikationer från USA nu om att man kanske är beredd att börja tala även med Iran.

Det är viktigt att Sverige söker verka för att EU arbetar i en konstruktiv riktning vad gäller utvecklingen av politiken gentemot Iran.

Anf. 71 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Jag noterar att den bredare diskussion som refereras till är angelägen, men den kommer att äga rum vid ett senare tillfälle. Då återkommer jag mer än gärna till nämnden om det. Jag delar uppfattningen om betydelsen av detta.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Innebär det att vi inte har att ta någon konklusion i denna fråga? Blir det en ren diskussionsfråga?

Anf. 73 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det är inga slutsatser planerade, och ingen diskussion heller.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Den får helt enkelt stå öppen. Därmed lämnar vi Iran. Då kommer vi in på Kongo. Då kanske vi ska släppa in försvarsministern också. Han berörs väl av denna fråga? Är det korrekt? Vi har ju trupp där.

Anf. 75 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Han berörs av denna fråga.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Sedan kommer vi till punkt 7, som ju är försvarsministerns frågor. Vi har ju trupp där. Är det åtta man vi har i Kongo? Och vi har trupp i Gabon. Det berör ju också detta med mandatet.

Anf. 77 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Det berör mandatet. De hämtar uppenbarligen försvarsministern. Jag kan inledningsvis säga att vi har bidragit med 70–80 personer i den här insatsen. Det kan försvarsministern reda ut i detalj. Låt mig bara säga att på den mer allmänna politiska sidan får man nog än så länge säga att det här också har tillhört kategorin mycket lyckade insatser.

Det är en begränsad operation i förhållande till den stora FN-operation som pågår i Kongo. Det som rapporteras till mig är hur den begränsade och robusta EU-närvaron har haft en stor effekt på respekten för den samlade FN-närvaron i det samlade Kongo. Genom att denna uppbackningsreserv och ingripandestyrka har funnits, som den europeiska unionen i ett kritiskt skede har kunna ställa till FN:s förfogande, har FN:s samlade möjligheter att få respekt för sin insats i Kongo ökat. Än så länge har vi kunnat säkra eller bidra till att säkra en med kongolesiska mått mätt mycket fungerande valprocess. Även om man inte ska ropa hej förrän anden är ur flaskan, eller vad man nu säger, finns det väl anledning att notera att än så länge finns det nog förutsättningar för att vi ska kunna notera detta som en rätt betydande framgång när det gäller just den här typen av militära insatser till stöd för fredsoperationer.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi försvarsministern välkommen under den här punkten, som ju är Kongo.

Anf. 79 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Jag kan bara instämma i det som utrikesministern har sagt. Monuc är ju den största FN-insatsen som finns. Det ultimata syftet med Euforinsatsen var ju att säkerställa att de här valen kunde genomföras. Givet att det dör 1 500 människor om dagen i Kongo är det då den bistra sanningen att det med kongolesiska mått mätt, som utrikesministern sade, har varit ett ganska väl genomfört val. Det gör också att vi nu förhoppningsvis kan se slutet enligt plan på insatsen vid utgången av november.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Låt mig ställa en fråga. Det mandat som riksdagen har gett för den svenska styrkan var väl på sex månader om jag minns rätt. Innebär det att den inte berörs av om det blir exakt den 30 november?

Anf. 81 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Nej, riksdagens mandat möjliggör en förlängning av mandatet. Nu finns det ett behov av att omsätta det specialförband som utgör huvuddelen av vårt bidrag. Av rent inhemska skäl blir det inte så lyckat med några stora förlängningar. Huvudfrågan när man diskuterar mandatets längd och det som är helt avgörande för hur vi ska reagera är förstås vilka förutsättningar som ges för en sådan mandatförlängning, om den hypotetiskt skulle bli aktuell.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Innebär det att vi inte behöver förutse ett nytt riksdagsbeslut om det skulle bli en sådan, utan det kan täckas av det befintliga om det inte blir någon dramatisk förändring i detta.

Anf. 83 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Det är korrekt.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Finns det några synpunkter på detta? Om så inte är fallet sammanfattar jag med att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Finns det någon A-punkt som vi bör känna till, utrikesministern?

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Ja, det finns en. Sedan finns det två andra saker som jag vill informera om. Europeiska investeringsbanken nämndes här. Någon frågade om det inledningsvis. Det är en favorit i repris, kan man tryggt säga. Det är en fråga som ligger på Ekofin, men det har aviserats att kommissionären Ferrero-Waldner återigen vill upprepa sin ståndpunkt i frågan. Det kommer hon väl att göra, och det kommer att leda till att vi åter kommer att säga att detta är en fråga för Ekofin.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Vi har ju faktiskt dragit detta flera gånger i nämnden. Det gäller ju att återupprepa också den svenska ståndpunkten.

Anf. 87 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Exakt, men i och med frågan ställdes vill jag bara rapportera. Den kommer nog att segla förbi relativt snabbt, för att uttrycka saken försiktigt.

Två andra frågor är något mer besvärliga, en möjligtvis och en något senare. Låt mig ta den senare först. Det finns ett – jag vet inte om det återspeglas i underlaget till nämnden, men det gör det väl säkert på ett eller annat sätt – från Nederländerna som har aviserat att man vill ha en fördjupad diskussion om Afghanistan. Det är ingenting som kommer att äga rum på detta möte med Gaerc, men vi kommer att understödja behovet av en sådan diskussion.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Sedan har vi frågan om Uzbekistan. Det är sannolikt en A-punkt, men det finns anledning att erinra om den. Efter händelserna i Andizjan förra

året fattade den europeiska unionen en lång rad olika sanktionsbeslut. De löpte på ett år och bestod av ett vapenembargo, reserestriktioner för dem som var direkt ansvariga för det som inträffade och suspendering av tekniska möten inom ramen för partnerskaps- och samarbetsavtalet EU–Uzbekistan.

Om man tittar på vad som har inträffat sedan dess i Uzbekistan är det svårt att tala om några massiva förbättringar av läget för mänskliga rättigheter. Är det någon förändring som går att notera är det väl snarare en ytterligare försämring, skulle man kunna säga. Däremot finns det vissa tecken på att trycket börjar ge resultat, åtminstone i vissa hänseenden.

I Uzbekistan har de nu varit beredda att öppna för en konsultation och en kritisk dialog om mänskliga rättigheter. Det har de vägrat tidigare. De har också öppnat för en diskussion i Tasjkent om vad som faktiskt inträffade i Andizjan. Det har man kategoriskt avvisat tidigare. Om detta förslag accepteras, expertmöten om Andizjan och MR-dialog, är vi med på att man åtminstone tillfälligt suspenderar delar av detta. Det som man då går med på är att vi har möten inom ramen för partnerskaps- och samarbetsavtalet. Det möjliggör den här dialogen. Men de övriga sanktionerna, vapenembargot och reserestriktionerna, bibehålls.

Det har varit föremål för en viss diskussion, och det har slutat i denna slutsats. Det är en A-punkt, men en A-punkt av den arten att den rimligtvis bör redovisas för nämnden.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Till detta kan ju läggas att även OSSE har en viss framgång vad gäller att bibehålla missionen i Uzbekistan. Det har nog hjälpt till med detta. Det här är ju en beslutspunkt, och jag tror att vi därför bör konkludera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Det är en fråga som ska avgöras, och en viktig sådan dessutom.

Finns det ytterligare frågor till utrikesministern?

Anf. 89 CARL B HAMILTON (fp):

Jag undrar bara om utrikesministern har något att säga beträffande Javier Solana. Det gäller de rykten som går om hans sviktande hälsa, att han skulle vara tvungen att sluta och att därmed skulle öppnas för att det ska dit en ny person.

Anf. 90 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Nej.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Vi stöder regeringens ståndpunkt i denna fråga!

Anf. 92 Utrikesminister CARL BILDT (m):

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Detta medicinska uttalande behöver vi inte ta ställning till. Därmed är vi klara med herr utrikesministern och kastar oss över herr försvarsministern.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Vi har nu kommit till punkt 7, Europeisk försvars- och säkerhetspolitik.

Återigen välkommen, herr försvarsminister!

Först har vi en eventuell återrapport från det förra försvarsministermötet. Då tror jag inte att försvarsministern var försvarsminister. Det var kanske inte någon som var försvarsminister i Sverige vid just det ögonblicket. Men om någon har en fråga om återrapporten kan ni anmäla det nu.

Anf. 95 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Får jag börja med att säga god dag, herr ordförande! Det är väldigt trevligt att vara tillbaka i EU-nämnden.

Jag vill börja med att presentera dem som jag har med mig, nämligen chefen för vår säkerhetspolitiska och internationella avdelning, departementsrådet Johan Raeder, ställföreträdande chefen för den militära avdelningen på departementet, departementsrådet Cecilia Looström, och sist men inte minst departementssekreterare Sara Bogefeldt Darlin som jobbar på en nyinrättad enhet för EU-samordning i Försvarsdepartementet.

Det var ett informellt ministerrådsmöte under expeditionsministärens tid. Det ägde rum i Levi i Finland den 2–3 oktober. Departementsrådet Raeder representerade då Sverige. Han kan svara på de eventuella frågor som föranleds av den skriftliga återrapport som har delgivits nämnden.

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Finns det inga frågor på detta går vi vidare till punkt 7 a.

Anf. 97 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Punkt 7 a är en beslutspunkt om militära kapaciteter. Det som förväntas ske där är för det första att man ska notera styrkekatalogen, Force Catalogue 06. Det är en sammanställning av de olika medlemsstaternas bidrag till EU:s militära krishanteringsförmåga. Det är däremot inte någon identifikation av eventuella svagheter eller brister som finns i sagda krishanteringsförmåga. Regeringen är för sin del beredd att ställa sig bakom att rådet noterar styrkekatalogen.

Rådet förväntas också notera halvårsrapporten Single Progress Report, som är en beskrivning av förmågutvecklingen under det senaste halvåret. Också här är regeringen beredd att ställa sig bakom den noteringen.

Slutligen räknar jag med att vi kommer att få information av innebörden att *full operational capability* uppnås i EU:s stridsgruppskoncept, vilket i klartext innebär att från och med den 1 januari 2007 ska unionen

kunna sätta in stridsgrupper i två olika operationer oberoende av varandra.

Sedan vet ni att vi själva kommer att ha den nordiska stridsgrupp där vi är *framework nation* på banan första halvåret 2008.

Anf. 98 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga synpunkter på detta. Då sammanfattar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Det här är ju en beslutsfråga.

Punkt 7 b, Insatser. Det är däremot en diskussionspunkt.

Anf. 99 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Ja, det är en diskussionspunkt och därför tror jag att jag kan fatta mig väldigt kort. En av komponenterna är utlyft och avhandlas i den gemensamma sessionen mellan utrikesministrarna och försvarsministrarna. Det är det som vi pratade om nyss, nämligen Kongo.

Då finns det tre insatser kvar att diskutera. Den första gäller Althea, alltså insatsen i Bosnien och Hercegovina där den militära insatsen successivt växlas över i mer civila insatser. Det är ju en utveckling som vi stöder och som naturligtvis också bottnar i en successivt förbättrad situation i Bosnien. I ett första steg handlar den militära neddragningen av EU:s insatser om att gå från ca 6 000 man till ca 2 500 man. Beslut om detta förväntas fattas någon gång i december. För svenskt vidkommande planerar vi en neddragning från nuvarande 60 man till ca 25 man.

Den andra punkten gäller Sudan. Det är en lunchdiskussionspunkt, såvitt jag har förstått. Den utgår ju från att det är en förfärlig situation som råder i Darfur. Det finns ett brett stöd för EU:s stöd till AMIS, alltså den afrikanska unionens insats i Sudan. Det finns alldeles uppenbart behov av ytterligare insatser, men de insatserna blockeras, som ni vet, av den sudanesiska regeringen. Vi har haft och har en planering tillsammans med Norge för en insats i regionen. Men som situationen ser ut nu är denna insats minst sagt höljd i dunkel, eftersom en utgångspunkt för oss är att det måste vara en FN-ledd operation.

Det sista gäller sedan Afghanistan. Det är en i hög grad oklar diskussionspunkt som har anmälts av Storbritannien. Exakt vad det är Storbritannien vill diskutera vet vi ärligt talat inte. Men precis som utrikesministern sade finns det ett behov av att fördjupa diskussionen kring Afghanistan. En av de frågor som är centrala är hur vi åstadkommer en bättre samordning mellan olika aktörer, såväl militära som civila biståndsaktörer, NGO:er.

Anf. 100 JACOB JOHNSON (v):

När det gäller neddragningen i Bosnien och Hercegovina från 60 man till ungefär en halvering, var ligger optimalt minsta storlek? Finns det anledning att kanske överväga diskussioner med andra länder för att få större effektivitet?

Anf. 101 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Jag utesluter inte att den optimala storleken skulle kunna vara noll. Vi har ju ett kontinuerligt utbyte också med våra nordiska grannländer. Vi

har gränssytor mot dem i olika konstellationer, i olika operationer. Det är väl en klok tanke att ta vara på de möjligheter till samordning som kan finnas. Om det egentligen finns några sådana samordningsvinster i just Bosnien och Hercegovina undandrar sig för ögonblicket min bedömning, måste jag erkänna. Men i mer generella termer uttryckt är det nog klokt.

2006/07:6
10 november

Anf. 102 KENNETH G FORSLUND (s):

Jag undrar vad regeringen gör konkret för att driva på utvecklingen för att fler ska komma in och få försöka hjälpa till att rätta upp situationen i Sudan. Vi har ju under lång tid här i EU-nämnden diskuterat behovet av det och frustrationen vi alla har känt över den situation som råder. Vad gör regeringen konkret för att försöka driva frågan framåt?

Anf. 103 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Det är i ärlighetens namn en fråga som snarare bör riktas till utrikesministern än till mig. Det är trots allt Utrikesdepartementets bord i första hand.

Men jag ska säga att hela världssamfundet är i någon sorts gisslansituation här. Det är uppenbart för alla, tror jag, att det är en pågående katastrof. Men möjligheterna att göra insatser är i dag begränsade till att stödja den insats som den afrikanska unionen har. Det pågår ju kontinuerligt diskussioner i säkerhetsrådet om Sudan. Jag ska inte spekulera i hur de kan förväntas utvecklas. Vi har dock en planering för att bidra till en insats i Sudan om möjligheterna för detta öppnas.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att man när det gäller Bosnien ska erinra sig att det för elva år sedan, som det väl är sedan Dayton, var över 50 000 man. Det är säkert någon som kan det här bättre. Nu ska man gå ned till 2 500 man. Det är ju ett stort framsteg på vägen mot den optimala storleken noll. Det är klart att det är det optimala. Man ska inte ha främmande fredsbevarande styrkor i ett land som fungerar väl.

Med detta, eftersom det här var en diskussionsfråga, konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Därmed är vi på punkt 7 c, Civil-militär samverkan, CMCO.

Anf. 105 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Det är en diskussionspunkt där rådet förväntas välkomna det arbete som pågår, och det arbete som pågår bygger bland annat på ett arbetsprogram som har tagits fram av Storbritannien, Österrike och Finland. Vår värdering är att CMCO, alltså den civil-militära samverkan, är viktig och att det finns behov av ett ökat informationsutbyte mellan civila och militära aktörer, både inför och under operationer, både i insatsområdet och i Bryssel.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga. Det här var ju inte en beslutspunkt utan en diskussionspunkt.

Då går vi vidare till 7 d, som är en beslutspunkt, Europeiska försvarsbyrån.

Anf. 107 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Försvarsbyrån, EDA, European Defence Agency, är en beslutspunkt. Den handlar om att fatta beslut om EDA:s finansiella ramverk för 2007–2009 och att ge riktlinjer till EDA:s arbetsprogram för 2007.

Riktigt vad som kommer att hända här vet vi inte därför att det pågår en dragkamp. Det finns ett förslag om en oförändrad ram på 22 miljoner euro för 2007 och ett förslag om en ökning för 2008 och 2009, där den svenska regeringens position har varit att den ökningen är onödigt stor.

Den här ramen är varken en budget eller en plan för utgiften utan den är ett tak för utgifterna. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Nu är huvuddelen av EDA:s budget låst i personal och annat, så den egentliga operativa budgeten för innevarande år ligger på i storleksordningen 5 miljoner euro. Den föreslås nu i ett kompromissförslag från ordförandeskapet läggas på 9 miljoner euro för år 2009, alltså det sista året i ramverksperioden.>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Men vad detta sedan utmynnar i undandrar sig för dagen min bedömning.

Anf. 108 CARL B HAMILTON (fp):

Den här frågan gäller ju budgeten. Men när EDA inrättades hade vi en diskussion här i riksdagen om risken för att detta var ett instrument för franska intressen av krigsmaterielexport. Ur svensk synpunkt skulle det vara negativt, därför att vi kanske är intresserade av att ha amerikansk materiel i många fall i stället för europeiskproducerad.

Vid tillfälle kanske det vore intressant att se om EDA har haft denna inverkan på EU-ländernas försvarsmakters krigsmaterielinköp, om det har haft en protektionistisk inverkan eller inte. Om försvarsministern inte kan svara på detta ännu har jag full förståelse för det. Men vid tillfälle kanske vi skulle utvärdera om våra farhågor för ett eller två år sedan har besannats eller inte.

Anf. 109 JACOB JOHNSON (v):

I konsekvens bland annat med Vänsterpartiets budgetförslag motsätter vi oss ett ökat svenskt ekonomiskt åtagande i EDA.

Anf. 110 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Jag är inte kompetent att besvara Carl B Hamiltons fråga. Därtill är mina egna kunskaper och erfarenheter av EDA ännu alltför grunda. Jag kommer att delta i det första styrelsemötet i EDA i anslutning till rådsmötet på måndag. Men jag tycker att allt talar för att det är klokt att så småningom stanna upp och själva försöka göra en utvärdering av vart samarbetet har tagit vägen och vilka praktiska konsekvenser det har fått för svenskt vidkommande.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Jag tror också att det vore klokt att någon gång ta upp en sådan diskussion om EDA. Det har dessutom lite bäring i det konstitutionella fördraget, de idéer som fanns där om att göra betydligt större saker.

Men det är inte frågan här och nu, utan nu är det den mer begränsade frågan om budgeten. Där konstaterar jag, eftersom det är en beslutsfråga, att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Finns det någon A-punkt på försvarsministerns område?

Anf. 112 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Det finns en A-punkt som handlar om den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken. Där finns ett utkast till rådsslutsatser. Men det materiella innehållet där täcks in av det som jag har sagt under dagordningspunkt 7 a, Militära kapacitetsfrågor.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Det är en lista på flera stycken. Men jag har också uppfattat att det enbart är delar av det som försvarsministern har dragit. Det täcks av de besluten. Det är väl frågorna 10–14 som står på A-punktslistan.

Med detta tackar vi försvarsministern för samrådet inför mötet i nästa vecka.

2006/07:6

10 november

3 § Utbildning, ungdom och kultur
Utbildningsminister Lars Leijonborg

Statsrådet Nyamko Sabuni

Statsrådet Lena Adelsohn Liljeroth

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 13 och 14 november 2006

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Nyamko Sabuni med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Vi konstaterade att ordningen är sådan att Nyamko Sabuni har en fråga. Sedan kommer utbildningsminister Lars Leijonborg. Och sist i ordningen kommer kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Vi har den ordningen på dagordningspunkterna.

Finns det någon återrapport? Det handlar väl om ungdomsfrågor? Vi brukar börja med en återrapport från tidigare möte.

Anf. 115 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Jag ska återrapportera från tidigare möte som hölls den 23 februari tidigare i år. Av naturliga skäl var jag förstörd inte där. Men jag ska i alla fall nämna något om detta möte.

En diskussionspunkt handlade om implementeringen av den europeiska ungdomspakten. Efter diskussionen antogs rådsslutsatser som ett bidrag till det europeiska rådets vårtoppmöte.

Det hölls ytterligare ett möte den 18–19 maj. Men ungdomsministrarnas del av mötet ställdes in då det handlade om bara en A-punkt om en resolution om erkännande av värdet av icke formellt och informellt lärande på ungdomsområdet.

Det var en lite kort återrapportering.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns någon fråga eller synpunkt på detta så går vi in på punkt 7 på föredragningslistan om ökad förståelse för och ökade kunskaper om ungdomar.

Anf. 117 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Det handlar om det kommande rådsmötet. Det är en diskussionspunkt. Mötet hålls den 13 november, i nästa vecka. Där kommer ett utkast till resolution om ungas deltagande och information till unga att tas upp som en A-punkt. I denna resolution slår man fast att målen om information till unga och deltagande av unga fortfarande är relevanta. Man anser att det bör slås fast. Det bör också slås fast att vi bör strukturera dialogen bättre med personer som arbetar med unga och forskare på ungdomsområdet. För att göra det föreslås det bland annat ett informellt mötesforum där representanter för ungdomar från det innevarande och kommande ordförandeskapet i EU, parlamentet och kommissionen samlas.

Medlemsstaterna inbjuds också i samma resolution att upprätta särskilda handlingsprogram och uppföljningsmekanismer kring arbetet med information till unga och ungas deltagande. Medlemsstaterna inbjuds

vidare att samarbeta kring de gemensamma målen med relevanta aktörer på lokal och regional nivå.

Och man föreslår slutligen att det upprättas en arbetsgrupp som ska se över hur implementeringen av båda dessa mål kan följas upp och förbättras i medlemsländerna.

Sverige har fått väldigt stort gehör för sina synpunkter i förhandlingarna och kan därmed stödja utkastet till resolutionen.

Jag vill också påpeka att jag inte kommer att kunna vara med på det mötet då jag är i Istanbul, men jag ersätts av statssekreterare Hallerby.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Detta är ju en diskussionsfråga. Nu säger kanslichefen att om det blir en resolution så blir det en beslutspunkt.

Anf. 119 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Vi ska göra ett utkast till en resolution.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Därmed förändrar vi rubriken, och det blir en beslutspunkt.

Anf. 121 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Jag vill överlämna ordet till min medarbetare som kan förklara gången.

Anf. 122 Departementssekreterare PETRA MÅRSELIUS:

Det är två punkter som ligger under ungdomsministrarnas ansvarsområde. Den som Nyamko Sabuni precis nämnde tas inte upp precis under ungdomsministrarnas del av mötet därför att det är en A-punkt. Den är alltså redan avklarad i Coreper. Det finns alltså en punkt till som ni har fått på er kommenterade dagordning som är diskussionspunkten. Det är alltså en beslutspunkt, men den är formellt sett lagd under en annan del av mötet. Så det finns en till, och det är nästa som är en informationspunkt.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Tack för det. Jag måste erkänna att jag var något förvirrad. Jag såg punkten 7, och resolutionen var då en A-punkt. Då uppfattade jag faktiskt rätt från början.

Men om det inte finns några synpunkter så konstaterar jag i första hand vad gäller resolutionen att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Beträffande punkten 7 på föredragningslistan där vi också har ett underlag konstaterar jag att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Då har vi löst detta på ett helt korrekt sätt. Till och med nämnden förstår det nu, så då har det kommit långt.

Fanns det något mer som ungdomsministern vill ta upp?

Anf. 124 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Jag tänkte också nämna att bättre kunskap om unga är ett av de gemensamma målområden som man samarbetar om. Där är också ung-

domsforskning en profilfråga för det finländska ordförandeskapet, vilket har gjort att Finland har förberett ett underlag för diskussion vid rådsmötet kring just detta tema.

Frågeställningarna kommer att vara följande:

För det första: Hur kan politiska beslutsfattare på alla nivåer bäst använda resultaten av ungdomsforskningen?

För det andra: Hur kan forskare på bästa sätt bidra till utvecklingen av ungdomspolitik inom EU?

I mitt inlägg kommer jag att ta upp frågan om hur ungdomsforskningen är organiserad i Sverige och hur Ungdomsstyrelsen jobbar med ungdomsforskningen, och inte minst hur kunskapsinhämtning sker på annat sätt än genom forskningen. Det är de tre saker som vi kommer att fokusera på.

Anf. 125 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Då skulle jag vilja ställa en fråga till ministern. Vi vet att ungdomar i Europa och även i Sverige dricker alltmer alkohol och att detta är ett stort bekymmer. Kommer ministern att ta upp också det området?

Anf. 126 Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp):

Jag vet inte hur hela dagordningen ser ut, men just på den här punkten om kunskapsinhämtningen och så vidare har jag inte tänkt ta upp den frågan.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Då är samrådet i denna del avslutat.

Vi går vidare till utbildningsdelen på denna föredragningslista och hälsar utbildningsministern med medarbetare välkomna. Det handlar nu om punkt 8 och framåt. Men vi får kanske först en återslag från tidigare möten som jag antar att utbildningsministern inte var med på. Han var väl inte ens utbildningsminister vid denna tidpunkt.

Anf. 128 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr ordförande! Tack för välkommandet. Det var ett rådsmöte den 18–19 maj som jag av naturliga skäl inte var med på. Rådet antog en resolution angående det fortsatta arbetet med att utveckla en indikator för att mäta språkkompetens. Rådet antog vidare en generell inriktning för de båda rättsakterna, Europaparlamentets och rådets rekommendation om grundläggande färdigheter och Europaparlamentets och rådets rekommendation om transnationell mobilitet inom gemenskapen, det så kallade *European charter of mobility*.

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några frågor går vi raskt vidare till punkt 8 på föredragningslistan som handlar om ett närmare europeiskt samarbete i fråga om yrkesutbildning, och det är en beslutspunkt.

Anf. 130 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Det gäller den så kallade Köpenhamnsprocessen som man kan se som en motsvarighet till Bolognaprocessen, som ju gäller högre utbildning.

Köpenhamnsprocessen gäller yrkesutbildningar, och det handlar om att öka genomsynligheten, att främja erkännande av studiemeriter som man har fått i andra länder, att höja kvaliteten i yrkesutbildningar och så vidare.

Slutsatserna är vägledande och mycket samstämmiga med den kommuniké som en ministerkonferens i Helsingfors väntas komma med i december då också fler länder än EU-länderna deltar.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Om det inte finns några synpunkter på det så konstaterar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende som är att stödja utkastet till slutsatser.

Vi går vidare till punkt 9 om effektiva och rättvisa utbildningssystem.

Anf. 132 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr ordförande! Intentionen med slutsatserna är att uppmärksamma behovet av att ge alla en relevant och bra utbildning. Det är väl en hel del väl kända sanningar som står där, såsom tillräcklig finansiering för utbildning, god kvalitet och lärarnas kompetens. Men slutsatserna innehåller uppmaningar till medlemsländerna som väl är bra, nämligen att öka investeringarna för utbildning, att bättre utnyttja befintliga resurser för att fler elever ska fullfölja grundskolan, att minska antalet avhopp från gymnasieskolan och att bredda rekryteringen till högre utbildning.

Anf. 133 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill tillstyrka en sak med glädje och avstyrka en annan del av de här rekommendationerna. Det står att forskning på området visar på slutsatser att utbildningssystem som delar in eleverna vid tidig ålder förstärker den socioekonomiska bakgrundseffekten på utbildningsresultatet och inte ökar effektiviteten på lång sikt. Det är ett konstaterande som vi noterar med tillfredsställelse från Vänsterpartiets sida.

Däremot är vi kritiska mot skrivningar om avgifter inom den högre utbildningen. Från Vänsterpartiets sida vill vi inte ha några avgifter i den svenska högskolan, vare sig för svenska eller utländska studenter. Det kan bidra till att bygga upp ett välgörenhetssystem med stipendier och bidrag. Vi vill att den högre utbildningen ska vara tillgänglig för alla. Det är viktigt att försvara avgiftsfriheten och en förbättring av studiemedelsystemet.

Anf. 134 AGNETA LUNDBERG (s):

Jag vill börja med att stödja föregående talares åsikter. Sedan tycker jag att hela dokumentet är väldigt väl utvecklat. Jag vill speciellt peka på det man preciserar kring vikten av förskolan för framtiden och också att det inte ska finnas återvändsgränder, att man ska satsa på vuxenutbildning. Det vill jag speciellt notera.

Anf. 135 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr ordförande! Jag kan väl kommentera de sakerna lite. Den första sak som kom upp här blir ju tydlig på det sättet att Tyskland har anmält att man inte gillar den skrivning som finns där om att tidigt dela upp

2006/07:6
10 november

eleverna. Om man ska vara uppriktig handlar väl det här mycket om vad man lägger i orden. Jag skulle tro att de allra flesta här inne tycker att det är klokt att identifiera elever som behöver särskilt stöd och se till att de får det stödet. I den enklare politiska debatten kallas det för en sorteringsskola, men för mig är det väldigt viktigt att sortera eleverna på det sättet att de som behöver särskilt stöd ska få det. Däremot om tyskarna är ute efter att tidigt organisera skolan så att man har olika undervisningsgrupper beroende på begåvning och sådant så tror inte jag på det. Däremot när det gäller det som kallas för nivågruppering, alltså att under en kortare period kunna undervisa elever som har olika behov av stöd och kan gå fram i olika takt, tror jag att man ska vara öppen för det. Men vi har kommit fram till att de formuleringar på den punkten som finns är bra.

Frågan om avgifter tycker vi också kan stå som den gör. Vi har den inställningen att vi absolut tycker att utbildningen i Sverige ska vara avgiftsfri, för svenskar först och främst, eller rättare sagt för dem som bor i Sverige. Den gamla regeringen öppnade ju för att titta på ett alternativ där ungdomar som vill studera inom den svenska högskolan om de kommer från länder utanför EES-området skulle få betala avgifter. Den frågan har utretts, har nu remissbehandlats, och vi ska ta ställning till den. Men den är rätt hårt kritiserad av remissinstanserna. Det kan man säga från svensk horisont.

Jag håller också med om förskolans betydelse i det här perspektivet.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Vi ska väl också erinra om att utbildningsfrågor ju inte är en harmoniseringsfråga, det vill säga EU kan inte ålägga Sverige någonting här. Man kan ha en stödjande verksamhet men inte en harmoniserande uppgift.

Anf. 137 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Med tanke på den argumentering som nu finns om avgifter för högre utbildning borde man se över skrivningarna på de punkter som finns här, för det är ganska väl utvecklat i rådsslutsatserna om vad det innebär. Om man inte riktigt gillar det här borde man stryka ett antal meningar och slutsatser och göra det mer öppet, om man nu ska försöka påverka de här skrivningarna i sista sekunden, för de är inte riktigt lämpliga som de ser ut nu i alla fall.

Jag vill också understryka när det gäller avsnittet 4 om vad EU ska göra inom de här områdena. Som vanligt är det lite förtäckt. EU ska använda sjunde ramprogrammets ekonomiska resurser för att det mer ska komma till utbildning. Det kan ju sippra ned lägre och lägre i utbildningsverksamheten, även till grundskolan.

Anf. 138 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Jag ska titta mer på de skrivningarna i detalj. Det är väl ett viktigt påpekande som har gjorts här att det inte på något sätt är bindande för svensk del. Det är bara att konstatera att ute i Europa är det en klar trend nu mot att avgiftsbelägga högre utbildning, men det är väl rätt bred enighet i Sverige om att det inte är något alternativ för vår del.

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 10, En europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Det är också en beslutspunkt.

Anf. 140 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr ordförande! Det har ju ett samband med det som jag talade om tidigare, med Köpenhamnsprocessen för att öka genomsynligheten på yrkesutbildningsområdet. Vi har stött det här från början. Det är väl en bra sak. Den fråga som kan komma är vad vi gör nu av det här i Sverige. Vi ska naturligtvis ta tag i det arbetet. Vi sätter precis nu i gång ett arbete inom departementet för att överväga vilka konsekvenser det här bör få i Sverige.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Men förslag till position är att anta utkast till rekommendationer?

Anf. 142 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Ja, vi stöder det.

Anf. 143 ULF HOLM (mp):

Jag har inte uppmärksammat tidigare, att man ska koppla det till något som heter den europeiska kvalifikationsramen, som jag inte ens visste existerade. Jag undrar vad det är och vad det innebär mer i praktiken. Det är ju inget område som EU ska bestämma över, men ändå ska vi koppla det till någon europeisk kvalifikationsram.

Anf. 144 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Det är ju bra att vi slår vakt om subsidiariteten här. Men jag ska be Peter Johansson att utveckla detta.

Anf. 145 Ämnessakkunnig PETER JOHANSSON:

Själva begreppet som sådant kanske ger en lite felaktig koppling när det gäller vad det egentligen är. Jag tror att man ska se kvalifikationsramen som en översättningsnyckel för hur de olika ländernas utbildningssystem kan relatera till varandra. Det är också viktigt, tror jag, att poängtera att det här är ett frivilligt instrument. Det finns inga krav på att man ska använda det här systemet. Det är en möjlighet för länderna och deras utbildningssystem att kunna hitta ett bra sätt att jämföra utbildningar som man bedriver i Sverige med motsvarigheten i Europa.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Vi är mogna att gå till beslut och konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Då är vi inne på nästa punkt. Det är punkt 11. Det är väl den sista stora punkten för utbildningsministern, bortsett från eventuella A-punkter.

Anf. 147 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr ordförande! Det är en diskussionspunkt där EIT, som ju är en stor fråga, kommer att komma upp. Den diskussionen är ganska generell på den dagordningspunkt som är uppe här. Så jag skulle föredra att i huvudsak få återkomma när det blir en mer formell behandling. Kommissionen jobbar med ett förslag som kommer att finnas på dagordningen för ett kommande sammanträde. Men jag kan lägga till – jag ser förra statsrådet Pagrotsky komma in här också – att den nya regeringen på denna punkt har precis samma uppfattning eller grundsyn som den förra regeringen att EIT i den form som presenterades av kommissionen från början är olycklig och någonting som vi inte bör ha. Nu är ju förslaget kraftigt bantat, och man har tagit fasta på den nätverkskonstruktion som även vi från svensk sida kan tänka oss.

Ni kanske inte alla vet bakgrunden. Det här hoppades kommissionen skulle bli en europeisk motsvarighet till amerikanska MIT, och man hade väldigt storvulna planer för detta men absolut ingen finansiering. Det har nu krympt samman till ett mer realistiskt projekt som vi från svensk sida tycker oss kunna bejaka, men det finns inte tillräckligt preciserat ens i denna bantade form hur man vill ha det och hur man vill finansiera det. Så i huvudsak ber jag att få återkomma.

Anf. 148 JACOB JOHNSON (v):

Det finns positiva saker i dokumentet som att universitet och högskolor måste bli bättre på att öppna sig för nya grupper av människor och samarbeta och samverka med övriga samhället. Det behöver förbättras. Vi kan också ställa oss bakom slutsatserna att det behövs fler undervisningsplatser på universitet och högskolor.

Men vi delar inte slutsatsen att den privata finansieringen sannolikt behöver öka. Vi hävdar att offentliga medel bör öka i stället, inte minst för att bevara högskolornas och forskningens frihet och oberoende.

Anf. 149 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag vill säga som min uppfattning att jag tycker att EIT är feltänkt från början. Jag tycker att vi ska vara emot det helt och hållet. Att det har krympt för att de inte hittade någon som helst privat finansiering och att de därför har tvingats att sänka ambitionsnivån är möjligen ett steg i rätt riktning, men jag tycker att idén är feltänkt och att vi bör vara emot själva saken. Europa är fragmenterat. Vi behöver inte ännu fler konstiga nykonstruktioner på det här området. Vi behöver satsa på dem som finns. Det har vi diskuterat i Sverige, och det tycker jag är en bra linje på det europeiska planet också, särskilt om pengarna ska tas ur forskningsbudgeten och krympa annan produktiv forskning till förmån för det här nya byråkratiska institutet. Det är min åsikt. Och jag tycker att det ska vara EU-nämndens åsikt.

Anf. 150 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Herr ordförande! Det är alltid svårt på det europeiska planet att veta när det är rätt tid att tala om ett förslag. Det sägs att det är för tidigt, men sedan visar det sig att det är för sent. Det är väl klokt att dryfta saker redan på idéstadiet, men i det här fallet har idén förändrats så kraftigt. Jag har på denna punkt faktiskt läst på en del. Jag har väl inte i pappren upp-

fattat den gamla regeringens position som så klockren som Leif Pagrotsky nu säger. Man har väl ändå, för att inte verka alldeles utvecklingsfientlig, visat en viss öppenhet för att diskutera att Europa ska göra satsningar som gör att vi kan mäta oss med USA. Men i huvudsak delar jag Leif Pagrotskys uppfattning att vi ska satsa på de strukturer som finns, de institutioner som finns och som är mest excellenta. Dem ska vi satsa ytterligare på.

I bästa fall blir detta en struktur eller en institution som jobbar just för att stödja befintliga forskningsmiljöer snarare än att bygga upp nya. Jag tror inte att vi, i den form som projektet nu finns, behöver vara alltför oroliga för konsekvenserna.

Men, som sagt, detaljerna i projektet finns fortfarande inte presenterade. Det är nog bättre att ta diskussionen vid ett kommande tillfälle. På samma sätt som statsminister Reinfeldt markerade en klar skepsis när frågan var uppe i Lahtis kommer också jag att göra det – absolut.

Anf. 151 ORDFÖRANDEN:

Jag vill erinra om att vi hade frågan uppe till diskussion inför toppmötet. Den konklusionen finns redan.

Anf. 152 LEIF PAGROTSKY (s):

För att förtydliga: Vid alla de möten som den socialdemokratiska regeringens utbildningsminister och statssekreterare deltog redovisade vi som Sveriges uppfattning att vi var emot idén. Om det var för tidigt eller för sent eller något annat så har vi i alla fall sagt det ända från början. Ibland har vi motiverat det och ibland bara pekat på det.

Sedan har frågan också diskuterats på toppmötesnivå, men vilka frågor statsministrarna i olika lägen då valt att prioritera vad gäller de svenska inläggen har jag inte riktigt kläm på. Vår position har dock varit tydligast av alla som suttit vid bordet. Vi har ju haft en profil av att vara explicita, och det har också gällt detta.

Vi har inte kunnat förstå på vad sätt det här skulle tillföra någonting nytt, utöver en ny byråkratisk nivå ifall de ska förmedla pengar till andra, och vi har heller inte förstått vad nytt det skulle tillföra om de bedrev egen forskning på en ny plats utöver de som redan finns. Vi har enbart sett det som ett minusprojekt. Där har vi varit stentydliga, och det tycker jag att vi ska vidhålla.

Om den nuvarande regeringen tycker att man ska vara skeptisk, men följa utvecklingen och se om det kanske blir bra ändå, då har vi en intressant politisk situation i denna EU-fråga.

Anf. 153 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Det kommer nog att finnas betydligt intressantare meningsmotsättningar mellan oss. Jag förstår precis vad Leif Pagrotsky säger, och därför återstår frågan: Vad kan det finnas för fördel med detta? Ja, om detta projekt skulle innebära att forskningen i Europa tillfördes resurser som annars inte skulle komma fram tycker jag att det vore en fördel, men i övrigt ser inte heller jag så många fördelar med att bygga upp en ny institution på det området.

Jag kan tänka mig att vi vid ett kommande möte med EU-nämnden kommer att finna att vi står varandra mycket nära.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

I detta ögonblick finns emellertid ingen position, och därför vill jag inte sammanfatta det hela. Vi noterar att frågan återkommer. Därmed lämnar vi punkt 11.

Finns det några A-punkter som utbildningsministern vill ta upp?

Anf. 155 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp):

Nej, det finns inga A-punkter.

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Svaret är att det inte finns någon A-punktslista – detta sagt så att det blir korrekt. Därmed tackar vi utbildningsministern med medarbetare.

Vi hälsar kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth med medarbetare välkomna till samråd inför mötet om utbildning, ungdom och kultur.

Vi brukar inleda med en återslagrapport från tidigare möte. Det är ju inte så lätt för kulturministern att själv lämna en återslagrapport, men om någon vill ställa frågor eller om ni från departementet vill redovisa något från det tidigare mötet, om något särskilt bör framhållas för nämnden, finns den möjligheten.

Anf. 157 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Herr ordförande! Jag deltog av kända skäl inte i det förra rådsrådet som ägde rum den 18–19 maj, men jag har via medarbetarna inhämtat att det nåddes politiska överenskommelser om programmen Kultur 2007, Medborgare för Europa 2007–2013 samt Media 2007. Dessutom har man nu tagit upp ratificeringen av Unescos konvention om skydd och främjande av mångfald och kulturyttringar. Vid mötet i våras hade man också en första politisk diskussion om kommissionens förslag till reviderat tv-direktiv.

Jag antar att församlingen här är intresserad av vad som ska tas upp på det möte som hålls i Bryssel på måndag.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor beträffande återslagrapporteringen? Nej, så är inte fallet.

Då går vi in på kommande möte. Låt mig bara säga att vi tar A-punkterna sist om de inte direkt hör ihop med någon av dagordningspunkterna. Det gäller alltså punkterna 3, 4, 5 och 6 samt eventuella ytterligare A-punkter, om det finns något som ska redovisas. Vi börjar med punkt 3, Samordning av vissa bestämmelser om utförandet av sändningsverksamhet för television.

Anf. 159 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det handlar om tv-direktivet, och det är ju en fråga som ni haft beröringar med tidigare eftersom den föredragits för EU-nämnden. Man hade alltså i våras en första politisk diskussion om det reviderade tv-förslaget, och därefter har förhandlingarna fortsatt under sommaren. Det finska ordförandeskapet har gjort vad det kunnat för att försöka hitta en kompromiss där jag förstått att vi från svensk sida deltagit mycket aktivt.

Nu finns det alltså ett förslag till överenskommelse, som jag antar har gått ut till nämnden, och det finns en förhoppning om att man på måndag ska kunna fatta ett gemensamt beslut eller komma fram till en gemensam lösning, som även om den inte är juridiskt bindande, i alla har en gemensam politisk innebörd.

Som utgångspunkt kan jag säga att de riktlinjer och målsättningar som den förra regeringen hade, framför allt beträffande kontroversiell barn- och alkoholreklam, kvarstår med den nya regeringen. I det kompromissförslag som lagts fram har man under det finska ordförandeskapet också fått gehör för en del av de skärpta krav som vi från svensk sida önskat.

Det finns i förslaget tre delar som engagerat oss. Det handlar om jurisdiktionsreglerna, alltså det som gäller sändarland, reklamreglerna för tv-sändningar samt basreglerna för alla audiovisuella medietjänster, det vill säga frågan om teknikneutralitet.

Vill ordföranden att jag går in på punkterna vartefter eller vill ledamöterna ställa frågor?

Anf. 160 ORDFÖRANDEN:

Vi utgår från att ledamöterna läst det utsända materialet, inklusive det som kom lite sent. Vi behöver alltså inte redogöra för det. Det som kom sent var ju på bara en dryg A 4-sida, och jag tror att det är bättre att i stället lämna ordet fritt på denna punkt.

Anf. 161 BILLY GUSTAFSSON (s):

Vid konstitutionsutskottets sammanträde i går fick vi en redovisning av arbetet med att påverka innehållet i tv-direktivet. Som jag uppfattade det hela har det skett vissa förbättringar, men det finns fortfarande en önskan om ytterligare stärkta positioner framför allt i de frågor som du nämnde. Jag återkommer strax till dem.

Det har också funnits en del olika material beträffande den svenska ståndpunkten. Dels finns det en promemoria från den 31 oktober, dels den kommenterade dagordningen från den 6 november, där förslaget till svensk ståndpunkt är identiskt. Sedan finns det också material från den 7 november, och det är delvis annorlunda.

De frågor som är kontroversiella eller politiskt intressanta är de som rör reklam riktad till barn, och framför allt reklam om alkohol och tobak. Problemet uppstår när det gäller sändarland respektive mottagarland. Enligt vår mening går inte kompromissförslaget tillräckligt långt. Jag tror att det var Ingvar Svensson som i går tog upp frågan om vem som har tolkningsföreträde i en överläggning mellan mottagarland och sändarland om man inte kommer överens. I vårt fall tror jag att det framför allt handlar om TV 3 och Kanal 5. Om vi inte kommer överens med Storbritannien sitter vi där med det som vi inte vill ha.

Vi tycker därför att den ståndpunkt som uttrycks i de två första dokumenten, från den 31 oktober respektive den 6 november, alltså att Sverige avvisar kompromissförslaget, är den som Sverige borde inta utifrån att det inte ger tillräckligt stöd för oss att slutligt kunna hävda våra intressen i dessa två mycket centrala frågor. Det är frågor som jag uppfattat att vi i sak faktiskt är överens om.

Vår ståndpunkt och uppfattning är alltså att den svenska ståndpunkten borde vara den som står i de två första dokumenten.

Anf. 162 JACOB JOHNSON (v):

Jag skulle kunna vara kort och ansluta mig till Billy Gustafssons argumentation, men för tydlighets skull vill jag ändå säga att vi från Vänsterpartiets sida anser att vi måste hävda den nationella lagstiftningen över tv-sändningar riktade mot Sverige från andra länder. Vi ska dessutom bibehålla förbudet mot alkoholreklam och reklam riktad mot barn.

Anf. 163 INGVAR SVENSSON (kd):

Herr ordförande! Det bästa får ju inte bli det godas fiende, och man kan väl säga att kompromissförslaget trots allt innebär förbättringar sett från svensk synpunkt. Det är väldigt svårt att utläsa vad som gäller just beträffande jurisdiktionsreglerna, och jag skulle därför vilja veta hur kulturministern tolkar våra möjligheter att kunna påverka.

Det gäller inte bara TV 3 och Kanal 5 utan även TV 4 Fakta, som sänds från Finland. Frågan är hur våra möjligheter att påverka de sändande företagen kommer att bli.

Anf. 164 KARL SIGFRID (m):

Herr ordförande! Förslaget till nytt tv-direktiv innehåller gemensamma EU-regler om produktplaceringar. Med den finska kompromissen skärps reglerna ytterligare jämfört med kommissionens förslag.

Ser regeringen någon risk i att dessa regler kommer att göra det komplicerat för utomeuropeiska produktioner, som kanske inte följer reglerna för produktplacering, att kunna sändas inom EU?

Anf. 165 ULF HOLM (mp):

Jag ska vara väldigt kortfattad. Det är bara att instämma i de frågor som ställts.

Jag och Miljöpartiet anser att den svenska regeringen bör säga nej till det förslag som nu föreligger. Det känns svårt när den svenska ståndpunkten fortfarande är att det är tveksamt om Sverige bör ställa sig bakom förslaget. Man måste väl vara lite klarare innan man åker för att rösta.

I en sådan här viktig fråga – och vi har i nämnden varit mycket eniga om vilka frågor som är de viktiga – måste man ha ett klart och tydligt mandat. Jag hoppas därför att ministern nu kan ge ett nytt besked om att man faktiskt säger nej och jobbar vidare med de viktiga frågorna om tv-reklam etcetera.

Anf. 166 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag börjar med det som de flesta har tagit upp. Frågan om produktplaceringen lämnar jag över till Filippa Arvas Olsson. Hon kan den frågan bättre.

Vi har en enig uppfattning när det gäller alkohol och barnreklam. Det är ingen skillnad för att det har blivit en ny regering.

Kompromissförslaget är ändå en förbättring. Jag har förstått att vi står mer eller mindre ensamma i Europa om att hävda de här väldigt strikta

linjerna. Det kompromissförslag som har tagits fram under det finska ordförändskapet innebär trots allt möjligheter till förbättringar när det handlar om möjligheten till bilaterala avtal, men vi är inte nöjda med detta. Vi kommer också att framföra att kompromissförslaget inte är långtgående nog.

Vi får se hur diskussionerna går i rådet. Vår utgångspunkt är att vi gärna vill skärpa detta ytterligare.

Jag ska be Filippa Arvas Olsson att komplettera eftersom hon har djupare kunskaper än jag har hunnit skaffa mig under den här korta tiden. Jag ämnar läsa på mycket i helgen.

Anf. 167 Departementssekreterare FILIPPA ARVAS OLSSON:

Det är väl bara att understryka att det har rört sig de senaste dagarna. Det nya kompromissförslaget kom i tisdags. En viktig del för Sverige när det gäller jurisdiktion har varit att reglerna ska gälla enskilda sändningar och inte ett företags hela verksamhet. De kompromissförslag som har funnits tidigare har handlat om företagets hela verksamhet. Då blir de inte över huvud taget tillämpliga på våra problem.

Det kompromissförslag som ligger nu bygger mycket på ett svenskt förslag. Det är hopbakat med andra saker. Det har blivit ett mer svåröverskådligt och mindre tydligt obligatorium för den sändande medlemsstaten. Vi anser ändå att det går ganska långt i tydlighet för att uppnå det som vi har strävat efter att uppnå. Bedömningen är att det här kompromissförslaget har gått ganska långt åt den linje som Sverige har velat driva. Vi är fortfarande ett antal medlemsstater som senast på Coreper drev det här väldigt hårt. Man behöver också se vad som händer vid bordet på måndag, om det finns någon chans att få ytterligare förstärkning av detta.

Anf. 168 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Vi har också Karl Sigfrids fråga när det gäller produktplacering och om det påverkar de program som är producerade utomlands och sänds till Sverige.

Anf. 169 Departementssekreterare FILIPPA ARVAS OLSSON:

Bedömningen kan ju inte jag göra. Det är ju en bedömningsfråga om man tycker att det är bra eller dåligt att det finns strikta regler för produktplacering.

Man kan säga att man har utvecklat kommissionens förslag. Man börjar tydligt med att produktplacering är förbjudet. Sedan har man ett antal undantag. Där har man strävat efter att hitta en balans så att man ska kunna sända produktioner som är inköpta utifrån. Programbolaget kan ju inte alltid veta exakt vad som har hänt i varje led. Man har infört möjligheten för medlemsstaterna att ha en reglering där man säger att skyldigheten att upplysa om produktplacering bara ska gälla om det har kommit pengar till själva programbolaget till exempel. Man har försökt att hitta en balans mellan att ha väldigt tydlig markering av att det inte är acceptabelt med vilken produktplacering som helst, och ändå ge möjlighet att till exempel låna en bil till produktion av en film, och att sända saker som är producerade någon annanstans.

Det förslag som ligger på bordet innebär på sätt och vis striktare regler, men också möjlighet för medlemsstaterna att själva reglera.

Den svenska hållningen har varit att det allra viktigaste har varit det som kallas otillbörligt gynnande. Man har nu fått in som en tydlig markering att produktplacering inte får innebära otillbörligt gynnande. Det är det sätt som vi reglerar produktplacering på i Sverige.

Anf. 170 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag kan tillägga att jag har förstått att det land som har drivit på starkast för förbud mot produktplaceringar är Tyskland, vilket uppenbarligen har förväntat.

Anf. 171 BILLY GUSTAFSSON (s):

Det är intressant att notera att vi i sak uppenbarligen är överens om angelägenheten att kunna reglera frågan om reklam till barn och alkohol och tobak.

Det blir nästan en diskussion om på vilket sätt vi uppnår den målsättningen bäst. Jag delar Ulf Holms uppfattning. När man skriver att vi är tveksamma är det otydligt vad vi egentligen vill. Därför har jag fortfarande uppfattningen att det som uttrycks i de två första dokumenten är en tydlighet och skulle bättre gagna den svenska ståndpunkten. Därför har jag det som ett yrkande.

Det finns en annan principiell del i det som föreslås i dokumentet från den 7 november. Det är i någon mening ett helt öppet mandat. Skulle vi säga att vi säger ja till det vet vi inte vad vi materiellt har ställt oss bakom. Då skulle det leda till att innan slutligt ställningstagande kan ske måste frågan ändå komma tillbaka till EU-nämnden. Därför har jag fortfarande uppfattningen att vi yrkar på det som står i dokumenten av den 31 oktober och den 6 november.

Anf. 172 ULF HOLM (mp):

Jag är också inne på linjen att nämnden borde säga nej och att ministern har det som utgångspunkt på rådsmötet på måndag, enligt den strategi som presenterades tidigare att vi tror att vi skulle komma längre om vi säger nej vid detta tillfälle. Vi måste utnyttja det.

Kompromissförslaget går förvisso i rätt riktning, men inte alls så långt som vi tycker.

Det är också intressant att veta hur de andra länderna agerar. Jag uppfattade att ministern sade att vi är ensamma i Europa, men det är väl EU som menas. Det är ju en viss skillnad på EU och Europa. Vi är ensamma i EU om vår uppfattning. Å andra sidan uppfattade jag nu att vi har stöd i Coreper av flera länder för att driva på i vår riktning.

Det är intressant om de andra länderna i Coreper plötsligt har ändrat sig och är nöjda, eller om vi kommer att vara ensamma på måndag.

Anf. 173 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag vill också våga mig på en reflexion.

Det tycks som om vinden blåser i vår riktning. Från början var våra uppfattningar extremistuppfattningar. För varje dag som går kommer nya bud på bordet som lägger det här närmare oss. Då tycker jag att det känns

lockande att ha is i magen och vänta ut detta och inte nu kompromissa ytterligare, utan se om det går att vänta in vinden.

På mötet kommer kommissionen och andra att argumentera emot detta, förmodar jag. Jag vet inte om de är ombord på den här kompromissen. Detta strider ju fundamentalt mot kommissionärens hela världsbild. Det här kommer att bli ganska tufft.

Jag tycker därför att Sverige ska spela hårt, till exempel genom att säga att det inte finns mandat från riksdagen att kompromissa längre än så här långt. Om vi måste vidare ska frågan tillbaka hit. Det tror jag kan stärka vid bordet.

Om det finns möjlighet att göra upp kan det väl göras senare. Det är trots allt stora otydligheter i vad det här innebär i olika avseenden. Jag känner inte att det här är färdigt att släppa i väg.

Anf. 174 ORDFÖRANDEN:

Innan jag släpper in kulturministern vill jag erinra om att det är önskvärt att nämnden tydligt tar ställning till en sakfråga. Normalt är positionerna i nämnden tydliga så att man vet vad Sverige ska göra och inte ska göra.

Det är väl som flera har påpekat att den här konklusionen inte är helt tydlig. Det finns olika sätt att hantera detta.

Det ska ju kulturministern avgöra.

Vi har varianten med parlamentarisk reservation eller telefonsammanträde om man bedömer frågan vara av sådan vikt.

Jag nämner det. Med tanke på att kulturministern är ny i ämbetet kan det vara bra att föra in de elementen.

Anf. 175 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Jag är tacksam för tipsen.

Det är uppenbart att Sveriges hållning har varit känd hela tiden. Precis som flera här vid bordet har påpekat har utvecklingen rört sig mer i riktning mot förståelse för våra ståndpunkter.

Vi kommer inte att kunna få gehör hela vägen. Det förstår säkert flera av er som har varit med längre på det här området än vad jag har varit. Kompromissen innebär väl ändå en fördel och en förståelse för våra synpunkter. Vi får se hur diskussionen går kring bordet.

Jag har uppfattat stämningarna här, och de är ju väl kända sedan tidigare.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Vi måste nog ha ett tydligare beslutsunderlag och inte ha ett öppet mandat. Nämnden vill normalt ha en tydlig position att förhålla sig till och bilda majoritet kring.

Anf. 177 CARL B HAMILTON (fp):

Det finns den modell som ordföranden förde fram med en parlamentarisk reservation. Det är inte något konstigt. Det har vi haft många gånger tidigare. Det går ut på att ministern vid mötet säger: Jag går med på det här, men i sista hand måste jag återförankra det i mitt parlament.

2006/07:6
10 november

Det är en modell som inte bara Sveriges utan även andra länders ministrar använder. Det var väl det som ordföranden också försökte efterlysa?

Anf. 178 KARL SIGFRID (m):

Jag har läst en hel del dokument om det här tv-direktivet. En sak som jag inte har lyckats hitta någonstans är information om huruvida detta är ett beslut som ska fattas i enhällighet eller om det är kvalificerad majoritet som gäller.

Anf. 179 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är uppenbart kvalificerad majoritet som gäller i det här fallet.

Jag vet inte vad jag ska kommentera mer. Jag har förstått hur resonemanget går. Jag måste ändå ha någon form av mandat att förhandla. Jag är klar över inställningen här. Om det blir möjligt att återkomma genom telefonsamtal eller om jag tar med mig frågan tillbaka till nämnden återstår att se.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Jag föreslår att vi helt enkelt säger att det finns ett stöd i den riktning som kulturministern har angivit, men att man lägger in en parlamentarisk reservation och får komma tillbaka till nämnden innan man slutligen binder den svenska positionen för att få veta vad den svenska positionen i så fall är.

Vi kan inte riktigt veta det om man säger att det beror på diskussionen. Därmed blir det en parlamentarisk reservation på detta.

Därmed har vi nog också tillgodosett den strävan vi har haft i nämnden att regeringen ska vara tydlig med vad det är för position man ska förhålla sig till. Det är viktigt både för majoritet och för minoritet.

Anf. 181 BILLY GUSTAFSSON (s):

Vi måste vara klara över vad det är vi tar ställning till.

Det du, Göran Lennmarker, säger nu uppfattar jag är det som framgår av 7 november-papperet, om jag kallar det så. Jag har yrkat på bifall till det som står i de två tidigare dokumenten. Då får vi väl ställa dem emot varandra och se vilket som har majoritet.

Anf. 182 ULF HOLM (mp):

Eftersom det finns en ganska stor enighet i sakfrågan är det väl bättre att i så fall säga att nämnden säger nej i dagsläget och gå med det till ministerrådsmötet och säga att om jag ska kunna gå med på något måste jag ha telefonkonferens med nämnden. Vi vet ju läget här. Sedan försöker man få en majoritet för vår uppfattning.

Jag är inte beredd att säga ja nu och ge det öppna mandatet till ministern.

Anf. 183 INGVAR SVENSSON (kd):

Herr ordförande! Jag förstår inte riktigt diskussionen. Vi har gett öppna mandat i ett kör under hela den tid som jag har suttit med i EU-nämnden. Vi ger ju aldrig ett slutproduktsmandat. Vi ger ett förhand-

lingsmandat. Det måste anpassas efter situationen. Jag finner egentligen inga konstigheter i den skrivning som står här.

Det har förekommit ett antal gånger under den tidigare regeringen att man har anfört att man har viss tveksamhet inför vissa förslag. Det är absolut inga konstigheter och inga nyheter i nämndens agerande.

2006/07:6
10 november

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

Ja, men jag gör ett försök ändå att hitta en kompromiss. Jag tycker att det vore bra om vi i EU-nämnden kunde göra det. Då tycker jag att den formulering som finns från statsrådets, från regeringens, sida är bra men att man lägger in den parlamentariska reservationen. Sedan får man återkomma till nämnden. Sist och slutligen får man ta ställning i nämnden till hur man förhåller sig till det som kan komma fram under diskussionen. För det är ju vagt. Det står ju inte tydligt här vad som kan komma fram under diskussionen.

Det tror jag vore det bästa sättet att hantera det på eftersom det är en fråga som vi kanske i grunden inte har så stora åsiktsskillnader om. I den meningen tror jag möjligen ändå att det vore ett bättre sätt att ta sig fram. Jag skulle också lite grann vilja lyfta fram respekten för att vi har en ny kulturminister, som är helt ny i EU-sammanhang och därmed inte har den bakgrund som man har om man varit med ett tag och följt diskussionerna genom åren. Skulle vi inte kunna enas om detta, om att frågan får komma tillbaka efter en parlamentarisk reservation, det vill säga att nämnden slutligen får ta ställning när vi vet vilka möjligheter det finns att få ett kompromissförslag som är bra – eller om den möjligheten inte finns? Skulle vi kunna konkludera på det sättet?

Anf. 185 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Ja, jag har uppfattat ordföranden.

Anf. 186 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Nej, vi är väldigt tydliga med att vi vill säga nej i den här frågan. Vi vill säga att det inte handlar om att sitta vid bordet och säga: Nej, vi kommer inte längre så därför antar vi kompromissförslaget. Vi tycker att vi ska vidhålla vår inställning. Då räcker det inte med den parlamentariska reservationen. Då har vi ju ändå öppnat upp där nere, och så kommer det hit och vi säger nej. Vi har redan yrkat på att vi ska säga nej till det här och hoppas på att vi kan komma ännu längre än den kompromiss som nu föreligger. I det papper som kom efter det första papperet den 6 november, redan den 7 november, hade man helt gått över till att säga att vi får se vad som händer. Det tycker vi inte är bra i den här frågan, utan vi tycker att det är ett dåligt förslag. Vi vill inte ställa oss bakom det här, utan vi vill att EU-nämnden i dag ska säga nej.

Anf. 187 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

När det gäller den promemoria som Susanne Eberstein tar upp står det också längst ned under den svenska ståndpunkten, i det som alltså är daterat den 7 november, att regeringen anser att de ändringar som har gjorts i ordförandeskapets kompromissförslag innebär en viss förbättring för Sverige. Det är dock fortfarande tveksamt om Sverige bör ställa sig

bakom den paketslösning som nu föreslås. De föreslagna förändringarna har inte diskuterats i rådet, och det är därför svårt att veta hur starkt stöd de kommer att få från andra medlemsstater, som det står i papperet här. Det slutliga avgörandet när det gäller om Sverige ska ställa sig bakom ordförandeskapets förslag bör därför fattas i ljuset av de diskussioner som kommer att föras vid rådsmötet. Det förhandlingsmandatet måste ändå regeringen ha.

Anf. 188 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Det är inte fråga om att man ska ha ett förhandlingsmandat i den här frågan, tycker vi. Jag förstår kulturministerns inställning, att det naturligtvis är mycket lättare att åka ned och sitta där och tycka vad man själv vill när diskussionen har hållit på ett tag. Men det ska dock samrådas med EU-nämnden, och vi ska också ta ställning till vad vi tycker. Den här frågan tycker vi är viktig, och vi tycker att det är viktigt att kulturministern har med sig ett nej till kompromissförslaget.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Då tror jag att vi ska gå till beslut. Jag tänkte lägga upp det så här: Vi har två positioner. Den ena är att vidhålla det här men med en parlamentarisk reservation så att kulturministern och regeringen måste komma tillbaka till nämnden i frågan. Den andra är den inställning som vice ordföranden har gjort sig till tolk för, nämligen att man ska vidhålla ett tydligt nej. Är det korrekt uppfattat? Får jag be dem som vidhåller det första alternativet, nämligen förhandlingspositionen men med en parlamentarisk reservation, att räcka upp handen nu, tack. Då tar vi dem som vill stå på den position som Susanne Eberstein föreslog, nämligen att säga nej. Ni räcker upp handen nu, tack.

Anf. 190 Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND:

En majoritet är för den första positionen.

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Därmed vinner linjen om en parlamentarisk reservation. Kulturministern måste återkomma till nämnden i denna fråga med det upplägg som finns redovisat här.

Då går vi vidare. Då tar vi punkten 4, Digitalisering av och elektronisk tillgång till kulturellt material samt digitalt bevarande.

Anf. 192 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det här finns ju beskrivet i det material som ni har fått. I huvuddrag handlar det om att öka samarbetet kring digitaliseringen av kulturarvet; en Internetportal för att skapa det här europeiska digitala biblioteket. Man ska kunna ta del av de samlingar som finns i Europa. Det har varit en öppen konsultation under förra hösten där man har inbjudit alla intresserade parter att komma med synpunkter på projektet, och sedan har det gått ut en rekommendation från kommissionen till medlemsstaterna med ett antal förslag.

Det finns inget förslag till beslut i det här läget utan det finns ett antal råd och idéer som inte är tvingande – eller rekommendationer, kan man

säga. Enigheten är klar; det här något som man vill satsa på, men från svensk sida har vi ansett att det kanske har funnits lite väl hård styrning kring det här med samordning i stället för samarbete. Men den positiva grundinställningen finns kvar. Vi har också sagt att det här givetvis måste ske i enlighet med gällande upphovsrättslagstiftning.

2006/07:6
10 november

Anf. 193 ORDFÖRANDEN:

Det är ju ändå en beslutspunkt i den del som avser det man tar ställning till även om det är rätt som kulturministern säger att det inte är tvingande. Det här är ju en stödjande åtgärd. Det är ju förbjudet med harmonisering. EU får inte harmonisera på det här området och ha tvingande lagstiftning. Jag tycker att vi i den delen ändå får ta det som en beslutspunkt när det gäller den ståndpunkt som finns från EU. Därmed sammanfattar jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Vi går vidare. Då har vi frågan om europeisk kulturhuvudstad, punkt 5 på föredragningslistan.

Anf. 194 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det här är uppenbart en ren formalitet. Det finns en jury som har lagt fram förslag till kulturhuvudstäder för 2010. Då föreslår kommissionen att det ska vara Essen i Tyskland, Pécz i Ungern och Istanbul i Turkiet som ska vara värdar för det här år 2010. För svensk del blir det aktuellt med ett kulturhuvudstadsår år 2014. Där är processen i gång på olika håll i Sverige men det finns inga beslut fattade ännu.

Anf. 195 ORDFÖRANDEN:

Nu tar vi dock ställning till punkten 5 a, Essen, Pécz och Istanbul. Finns det några synpunkter? Jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringen ståndpunkt i denna fråga. Sedan har vi jurymedlemmar, punkten 5 b.

Anf. 196 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det är Österrike och Finland som är nominerade som nya medlemmar till juryn.

Anf. 197 ORDFÖRANDEN:

Thomas Angyan och Seppo Kimanen, finns det några synpunkter på dessa namn? Kan vi stödja den svenska regeringens position, som är att stödja dessa två personer? Svaret är ja. Punkten 6 är Rådets arbetsplan för kulturen 2005 och 2006. Det var lite sent, kan man tycka.

Anf. 198 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det finns en del intressant statistik, som ni kanske också har fått del av, rörande kulturens växande del av samhällskakan, vilket gläder oss. Det är en arbetsplan för kultur som är framtagen av ministerrådet för att skapa kontinuitet i det här arbetet. Det finns arbetsplaner för 2005 och 2006 som tydligt har varit användbara för att också ge konkreta resultat.

Ett av de prioriterade områdena nu handlar om kulturens ekonomiska och sociala roll. Det ska också ses som ett bidrag till Lissabonmålen.

Man har gjort en undersökning av det här, och det är en del av de siffrorna som finns med i det material som jag utgår från att ni också har fått. Det handlar om omsättning, tillväxt och annat på kultursidan. Det gäller film, tv, musik, böcker, mp3-spelare och mycket annat.

Anf. 199 JACOB JOHNSON (v):

Jag hittar inte bland alla papper här men harmoniserad kulturstatistik är väl bra. Vet ministern om det här innehåller uppgifter efter kön, till exempel kulturproduktion och kulturkonsumtion?

Anf. 200 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det vet jag inte men jag låter frågan gå vidare.

Anf. 201 Departementssekreterare BJÖRN CAPPELIN:

Jag tror att det är viktigt att framhålla i det här läget att frågan är en diskussionspunkt för ministrarna. Det finns inga konkreta förslag till beslut än så länge, men i det uppföljningsarbete som kommer att ske framöver, som följer upp den här studiens rekommendationer, finns ju harmoniserad kulturstatistik med som ett förslag. Det här kommer vi naturligtvis att framföra om det blir aktuellt med diskussioner på den konkretionsnivån, att det är viktigt med den typen av tydlighet i statistiken.

Anf. 202 ULF HOLM (mp):

Herr ordförande! Betydelsen av kulturen för den totala ekonomin och hela den diskussionen tror jag att vi är ganska eniga om. Men är det inte lite väl byråkratiskt att harmonisera kulturstatistik på EU-nivå? Det låter som att byråkraterna i Bryssel ska skaffa sig fler arbetsuppgifter i stället för att diskutera vad man kan göra och andra aktuella saker. Jag tycker att det här låter lite väl EU-byråkratiskt. Just ordet "harmonisera" gör inget gott intryck på mig i alla fall.

Anf. 203 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag gillar harmonisering. Jag tycker att det här är ett bra projekt, och jag tycker gott att Sverige vid bordet kan uttala sitt stöd för det här. Jag tycker att det är bra att få det här lite mer belyst så att man till exempel kan berätta att kulturen ju bidrar mycket mer till bnp än vad jordbruket gör. Det kanske har någon effekt på till exempel budgetbesluten. Men det bygger ju på att man pratar om samma sak. Om ett land räknar in möbelindustrin men inte textilindustrin och det andra landet gör tvärtom kanske det inte går. Genom att sätta sig runt bordet och ena sig om ett gemensamt förhållningssätt kan det underlätta. Jag tror att det här är ett oskadligt, harmlöst, intellektuellt mycket spännande projekt som vi gott kan gilla, även dem av oss som har en skepsis i en del harmoniseringsfrågor.

Anf. 204 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det var väldigt från någon som har varit med tidigare. Apropos det som Ulf Holm tog upp är det inte fråga om att skaffa fler arbetsuppgifter till kommissionen utan det är en oberoende konsultfirma som har fått i uppdrag att sammanställa det här.

Anf. 205 ORDFÖRANDEN:

2006/07:6

10 november

Ja, och det känns ju betryggande, som bekant. Men låt mig vara tydlig på en punkt. Man får inte harmonisera på det här området, alltså via lagstiftning tvinga medlemsländerna att bete sig på ett visst sätt. Det är ett stödjande projekt, och det är helt i enlighet med det fördrag som finns. Jag vill bara säga det så att vi inte trasslar till orden. Det här är ju en diskussionspunkt, men jag konstaterar att det finns ett stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i denna fråga.

Då går vi vidare och ser om det är någon punkt därutöver, någon A-punkt framför allt, som kulturministern bör redovisa här och nu.

Anf. 206 Statsrådet LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Det finns inga övriga punkter.

Anf. 207 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi kulturministern för detta.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	1
Anf. 3 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	2
Anf. 4 URBAN AHLIN (s)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 6 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	3
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 10 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	4
Anf. 11 CARL B HAMILTON (fp).....	5
Anf. 12 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	5
Anf. 13 URBAN AHLIN (s).....	5
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 15 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	6
Anf. 16 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	6
Anf. 17 Statsrådet STEN TOLGFORS (m).....	6
Anf. 18 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	6
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 20 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	7
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 22 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	7
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 24 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	8
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 26 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	8
Anf. 27 JACOB JOHNSON (v)	10
Anf. 28 URBAN AHLIN (s)	10
Anf. 29 CARL B HAMILTON (fp).....	10
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	10
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 32 ANNA KINBERG BATRA (m)	12
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	12
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 36 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	13
Anf. 37 JACOB JOHNSON (v)	13
Anf. 38 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	13
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	14
Anf. 43 JACOB JOHNSON (v)	14
Anf. 44 STAFFAN DANIELSSON (c)	14
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	14
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	15
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	15

Anf. 49	Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
Anf. 50	URBAN AHLIN (s)	16
Anf. 51	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	16
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (m)	16
Anf. 53	JACOB JOHNSON (v)	17
Anf. 54	KENNETH G FORSLUND (s)	18
Anf. 55	Utrikesminister CARL BILDT (m)	18
Anf. 56	KENNETH G FORSLUND (s)	19
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 58	KENNETH G FORSLUND (s)	19
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 62	JACOB JOHNSON (v)	21
Anf. 63	URBAN AHLIN (s)	21
Anf. 64	Utrikesminister CARL BILDT (m)	21
Anf. 65	BODIL CEBALLOS (mp)	22
Anf. 66	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 67	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 69	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 70	JACOB JOHNSON (v)	23
Anf. 71	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 73	Utrikesminister CARL BILDT (m)	23
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 75	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 77	Utrikesminister CARL BILDT (m)	24
Anf. 78	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 79	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	24
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 81	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	25
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 83	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	25
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 85	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 87	Utrikesminister CARL BILDT (m)	25
Anf. 88	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 89	CARL B HAMILTON (fp)	26
Anf. 90	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 92	Utrikesminister CARL BILDT (m)	26
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	26
2 §	Allmänna frågor och yttre förbindelser	27
Anf. 94	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 95	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	27
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 97	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	27
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	28

Anf. 99	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	28
Anf. 100	JACOB JOHNSON (v)	28
Anf. 101	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	28
Anf. 102	KENNETH G FORSLUND (s)	29
Anf. 103	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	29
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 105	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	29
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 107	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	30
Anf. 108	CARL B HAMILTON (fp)	30
Anf. 109	JACOB JOHNSON (v)	30
Anf. 110	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	30
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 112	Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m)	31
Anf. 113	ORDFÖRANDEN	31
3 §	Utbildning, ungdom och kultur	32
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 115	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	32
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 117	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	32
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 119	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	33
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 121	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	33
Anf. 122	Departementssekreterare PETRA MÅRSELIUS	33
Anf. 123	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 124	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	33
Anf. 125	SUSANNE EBERSTEIN (s)	34
Anf. 126	Statsrådet NYAMKO SABUNI (fp)	34
Anf. 127	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 128	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	34
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 130	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	34
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 132	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	35
Anf. 133	JACOB JOHNSON (v)	35
Anf. 134	AGNETA LUNDBERG (s)	35
Anf. 135	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	35
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 137	ULF HOLM (mp)	36
Anf. 138	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	36
Anf. 139	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 140	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	37
Anf. 141	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 142	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	37
Anf. 143	ULF HOLM (mp)	37
Anf. 144	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	37
Anf. 145	Ämnessakkunnig PETER JOHANSSON	37
Anf. 146	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 147	Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	38
Anf. 148	JACOB JOHNSON (v)	38

Anf. 149 LEIF PAGROTSKY (s)	38
Anf. 150 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	38
Anf. 151 ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 152 LEIF PAGROTSKY (s)	39
Anf. 153 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	39
Anf. 154 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 155 Utbildningsminister LARS LEIJONBORG (fp)	40
Anf. 156 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 157 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	40
Anf. 158 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 159 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	40
Anf. 160 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 161 BILLY GUSTAFSSON (s)	41
Anf. 162 JACOB JOHNSON (v)	42
Anf. 163 INGVAR SVENSSON (kd)	42
Anf. 164 KARL SIGFRID (m).....	42
Anf. 165 ULF HOLM (mp).....	42
Anf. 166 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	42
Anf. 167 Departementssekreterare FILIPPA ARVAS OLSSON	43
Anf. 168 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	43
Anf. 169 Departementssekreterare FILIPPA ARVAS OLSSON	43
Anf. 170 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	44
Anf. 171 BILLY GUSTAFSSON (s)	44
Anf. 172 ULF HOLM (mp).....	44
Anf. 173 LEIF PAGROTSKY (s)	44
Anf. 174 ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 175 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	45
Anf. 176 ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 177 CARL B HAMILTON (fp)	45
Anf. 178 KARL SIGFRID (m).....	46
Anf. 179 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	46
Anf. 180 ORDFÖRANDEN.....	46
Anf. 181 BILLY GUSTAFSSON (s)	46
Anf. 182 ULF HOLM (mp).....	46
Anf. 183 INGVAR SVENSSON (kd)	46
Anf. 184 ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 185 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	47
Anf. 186 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	47
Anf. 187 Statsrådet LENA ADELSONH LILJEROTH (m)	47
Anf. 188 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	48

2006/07:6
10 november

Anf. 189 ORDFÖRANDEN	48
Anf. 190 Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND	48
Anf. 191 ORDFÖRANDEN	48
Anf. 192 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	48
Anf. 193 ORDFÖRANDEN	49
Anf. 194 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	49
Anf. 195 ORDFÖRANDEN	49
Anf. 196 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	49
Anf. 197 ORDFÖRANDEN	49
Anf. 198 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	49
Anf. 199 JACOB JOHNSON (v)	50
Anf. 200 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	50
Anf. 201 Departementssekreterare BJÖRN CAPPELIN	50
Anf. 202 ULF HOLM (mp).....	50
Anf. 203 LEIF PAGROTSKY (s)	50
Anf. 204 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	50
Anf. 205 ORDFÖRANDEN	51
Anf. 206 Statsrådet LENA ADELSON	
LILJEROTH (m).....	51
Anf. 207 ORDFÖRANDEN	51